

Huis te Meteren

HET HUIS TE METEREN EN ZIJN BEZITTERS (1267-1907)

Door Jhr. Mr. E. A. van Beresteijn

Huis te Meteren, voorzijde 1880

Huis te Meteren, achterzijde 1907

HET HUIS TE METEREN EN ZIJN BEZITTERS (1267—1907).

DOOR

Jhr. Mr. E. A. VAN BERESTEYN.

Wanneer men, den straatweg van Geldermalsen naar Zalt-Bommel gaande, het dorp Meteren heeft bereikt, ter hoogte waar links een grintweg naar Est en verder naar Tiel afbuigt, zal men u nog slechts de plaats kunnen wijzen, waar tot voor een jaar geleden het fraaie „Huis te Meteren” heeft gestaan, wachtende op de voltrekking door den slooper van het doodvonnis, dat reeds vijftien jaren geleden was uitgesproken, toen het Huis met enkele bunders park, tuin en bouwland als afzonderlijk perceel werd verkocht en afgescheiden van de overige landerijen, die tezamen de bezitting der Heeren van Meteren uitmaakten.

Hebben door deze slooping de bewoners van het dorp Meteren een groot verlies geleden, ook zij, die belang stellen in het behoud van historische monumenten, moeten het betreuren, dat wederom een fraai 18de-eeuwsch heerenhuis is verdwenen.

Het Huis was voltooid in 1769, blijktens het jaartal dat gebeiteld stond in het frontispice onder de wapens der stichters (van Aerssen Beyer en Bentinck).

Voor dien heeft te Meteren een ander Heerenhuis of Slot gestaan. Al moet men zich van de vroegere adellijke huizen geen al te grootsche voorstelling maken, het zal toch wel iets meer geweest zijn dan een eenvoudige woning, want „de heeren van Cuyk, uyt den oorlog tehuis gekomen”, hielden er in de 17de

eeuw verblijf 1). Bij een ruiling in 1265 wordt reeds melding gemaakt van de „curtis te Meteren”. Uit verschillende acten blijkt, dat in latere jaren het adellijk Huis te Meteren, waarvan het Leenactenboek in 1402 spreekt, nog bestond en bewoond werd. Zoo vermaakt Willem van Cuyck van Meteren in zijn testament d.d. 9 Augustus 1624 2) „de dagelycksche heerlicheyt tot Meteren, het huys aldaer ende den hoff” aan zijn neef Johan van Cuyck van Meteren. Het testament van den laatste d.d. 6 Mei 1641 3) noemt het eveneens.

En dat het nog in de eerste helft der 18de eeuw een goed onderhouden woning was, lezen wij in den Tegenwoordigen staat van Gelderland 4) Ao. 1741: „Bij Meteren, aan den gewonen rijweg van Geldermalsen naar Bommel, staat een fraai Heerenhuis, 't Huis te Meteren genoemd. Het is een vierkant nieuwerwets gebouw, met een ruimen voorhof, stalling, koets- en tuinmanshuizen. Het heeft een ophaalbrug en ligt rondom in een graft. Voorts is het omringd met fraaie dreeven, tuinen en omplantingen. De heer Kornelis van Aarssen van Hoogerheide, ontvanger-generaal van Holland en West-Friesland, Heer van Meteren en eigenaar van dit Huis, heeft hetzelfde in eenen netten stand gebragt” 5).

Het Huis, zooals de Tegenwoordige staat het beschrijft, zal wel geen „nieuwerwets gebouw” geweest zijn, doch een oud slot of huis, dat door Cornelis van Aerssen, den ontvanger-generaal, die het van 1694—1729 bezat, op nieuwerwetsche wijze was gerestaureerd, gelijk de Tegenwoordige staat zich zelf tegenspreekt, waar aan het einde wordt gezegd, dat Kornelis van Aerssen „hetselve in eenen netten stand gebragt” heeft. Deze mededeeling duidt er op, dat de aantekening, die in 1741 is gedrukt, nog is gemaakt vóór 1729, het jaar van den dood van den ontvanger-generaal van Aerssen.

Het vermoeden ligt voor de hand, dat in het begin der 18de eeuw, denklijk vóór de restauratie, het oude huis niet

1) Pleidooiboek Hof van Gelre 1720—1722, folio 80.

2) Geloftsignaten van Deil (Rijksarchief te Arnhem) 1621—1628, fol. 80vo.

3) Ibidem 1629—1645, fol. 300 en 366vo.

4) Blz. 292.

5) De acte, waarbij Cornelis van Aerssen den Meterenschen schout Dirk Haselaer machtigt om uit zijn naam eed en trouw te zweren als leenvolger zijns vaders, eindigt dan ook: „Actum op het Slot te Meteren, Juli 1729”. (Deze acte is in het bezit van den Heer van Aerssen te Zwolle.)

veel bijzonders meer geweest zal zijn, want Schoemaker, die in geheel Gelderland de oude kasteelen en huizen — niet altijd fraai! — heeft afgebeeld en twee schetsteekeningen van het dorp Meteren opneemt, heeft het blijkbaar niet de moeite waard geacht om het in zijn verzameling oude kasteelen op te nemen 1).

Over de plaats waar het vroegere Slot stond, komen verschillende berichten tot ons.

De overlevering wil, dat het huis vroeger eenige honderden meters verder den grintweg naar Est op gestaan heeft. Inderdaad bevond zich voorheen aldaar een huis genaamd „Blankensteyn” naast den zgn. „Varkenshof” op het weiland, thans nog genaamd Blankensteyn, aan den Blankenschen weg 2). Zelfs wordt er nog melding van gemaakt in de verkoopsconditiën van 1790 als: „4 hont aardappelland met appelboomen beplant, waarop het Huis Blankensteyn gestaan heeft, genaamt „Blankensteyn” en tusschen welk en „Dingshof” 3) een duifhuis, hetgeen hiertoe behoort.” Dit duifhuis wordt op een kaart van 1772 4) aangegeven, terwijl ook de tuin van Blankensteyn daarop nog te onderscheiden is.

Het komt mij evenwel voor, dat wij in Blankensteyn niet het vroegere Slot der Heeren van Meteren hebben te zien, en wel om de volgende redenen.

Vooreerst stond Blankensteyn op allodialen grond, blijkens voornoemde verkoopsconditiën. Het adellijk Huis te Meteren is evenwel een feodaal bezit, te zamen 3 morgen, blijkens de leenaktenboeken. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat voorheen Blankensteyn op feodalen grond heeft gestaan en dat deze grond van leenplicht ontheven is, welke dan zoude zijn overgebracht op den grond, waarop het nieuwe huis werd geplaatst. Ware dit het geval geweest, dan zou van deze wisseling aantekening zijn geschied ter leenkamer, hetgeen de leengriffier stellig niet verzuimd zou hebben, daar 't hem inkomsten gaf. Nu blijkt uit het leenregister of de leenakten volstrekt niets van een dergelijke overbrenging, zoodat wij mogen aannemen, dat zulks niet is geschied.

In de tweede plaats wordt nergens gesproken van „Blan-

1) Deze verzameling bevindt zich in het Rijksarchief te Arnhem.

2) Zou deze weg niet naar Blankensteyn zijn genoemd?

3) Een weiland naast Blankensteyn.

4) In het bezit van schrijver dezes.

kensteyn", waar het adellijke Huis te Meteren wordt bedoeld. Waren, beide huizen één en 't zelfde geweest, stellig had het leenregister den naam vermeld, gelijk dit bij alle andere namen steeds is geschied.

Voorts mogen de fundamenteen van het nieuwe huis als bewijs worden aangevoerd, dat zij niet eerst in de 18de eeuw zijn gelegd. De kelders b.v. geleken meer op bomvrije kazernes, zoodat bij de slooping dynamiet moest worden aangewend om den onderbouw te vernielen. Mede om deze reden meenen wij dus, dat het vroegere Huis op dezelfde plaats heeft gestaan als het thans gesloopte gebouw.

En ten slotte is de plaatsaanduiding bij de beschrijving in den Tegenwoordigen staat „aan den gewonen rijweg van Geldermalsen naar Bommel" een afdoend bewijs, dat met het Huis te Meteren niet Blankensteyn bedoeld kon zijn, omdat het laatstgenoemde niet aan dien rijweg, doch aan dien naar Est en Tiel was gelegen.

Om bovengenoemde redenen moet men dus concludeeren, dat te Meteren twee heerenhuizen op korten afstand van elkander gestaan hebben. Dit is verklaarbaar, nu uit verschillende acten blijkt, dat inderdaad meerdere gezinnen der familie van Cuyck gelijktijdig te Meteren hebben gewoond. Ten bewijze hiervan beroepen wij ons op een hypotheek-acte d.d. 6 Augustus 1626 1), waarbij Dirsken, weduwe van zaliger Jonker Johan van Meteren voor f 1200 (7 ⁰/₀), over 2 jaren af te lossen, verbindt „haer huys ende hof tot Meteren, daer sy comparante voorseggt tegenwoordigh is woonende". Hetzelfde huis wordt ook vermeld in een acte d.d. 2 October 1630 2), waarbij Johanna van Meteren een thyns vestigt uit het huys „waer wylen Jonker Johan van Meteren (haar vader) placht te wonen."

Vermoeden wij dus, dat het nieuwe huis gebouwd is op de plaats waar het oude gebouw gestaan heeft, wellicht met gebruikmaking van eenige fundamenteen, deze veronderstelling schijnt niet te rijmen met een aantekening uit het dagboek van den stichter van het nieuwe Huis, Albrecht Nicolaas van Aerssen Beyerens 3), waaruit duidelijk blijkt, dat hij kort voor den dood van zijn vader (17 November 1766) met den bouw is aangevangen.

1) Geloftensignaat Deil 1621—1628, fol. 142.

2) Ibidem 1629—1645, fol. 35.

3) Dit dagboek is in het bezit van den heer van Aerssen te Zwolle.

Immers wij lezen daar: „In dit najaar (1766) heb ik de grachten gegraven en de fundamenten van het casteel van Meteren gelegd.”

Het komt mij evenwel voor, dat deze tegenstrijdigheid slechts in schijn bestaat. Met het graven der grachten zal bedoeld zijn op de tweede en derde gracht en de vijvers, die door hem zijn gegraven. Voorheen was er slechts één gracht om het huis; in het vervolg zou het park op 18de-eeuwsche manier van waterpartijen voorzien worden. En wat de fundamenten betreft, hij zal het nieuwe huis veel grooter hebben gemaakt dan het huis, dat er vroeger stond. Daarop wees ook het onderhuis van het afgebroken gebouw. De kelders aan de linker achterzijde met hunne zware muren en gewelven zullen van het vroegere slot afkomstig zijn geweest. De keuken en andere kamers dateerden uit het midden der 18de eeuw en waren veel minder zwaar gebouwd.

De kleinzoon Albrecht Nicolaas van Aerssen Beyeren, officier der gardes van den Prins, is dus blijkbaar niet tevreden geweest met het door zijn grootvader gerestaureerde oude Slot en wenschte zich een groot modern „casteel”, ingericht naar de 18de-eeuwsche eischen van luxe, waarmede hij kon concurreren tegen zijn standgenooten, die evenals hij zich aan het Hof bewogen.

Aangezien het huis in 1769 was voltooid, heeft de bouw 3 jaren geduurd. In deze jaren werden op het huis en den grond 3 leeningen gesloten, die wel gediend zullen hebben om de kosten te bestrijden. Een op 18 Januari 1768 van f 5999, de tweede op 2 Februari 1768 ook van f 5999 en de derde op 1 November 1768 van f 7000, zoodat toen een hypotheek van f 19000 op het huis en de 3 morgen feodalen grond rustte.

Bij den bouw, waarvoor de steenen ter plaatse zijn gebakken op den zgn. „steenoven”, een bouwland aan de andere zijde van den Blankenschen weg, is blijkbaar niet bezuinigd. Het huis had een breedte en een diepte van 18 meter, terwijl ook de hoogte aan de achterzijde ongeveer 18 M. bedroeg. Het huis was door een gracht omringd, die het evenwel nergens raakte. Aan de voorzijde bevond zich een verhoogd terras, een voorhof, tot welken twee bruggen toegang verleenden en waardoor de hoogte van het gebouw aan de voorzijde eenige meters minder scheen. Ter zijde en aan den achterkant gaf een smalle strook grond gelegenheid rondom het huis te gaan.

Aan de voorzijde de hardsteen trap opgaande, betrad men

de 13 M. lange en 4 M. breede vestibule. Ter linkerzijde bevond zich de groote zaal (10 × 6.50 M.) met marmeren schoorsteenmantel en betimmering-Louis XV. Boven de deuren prijken de portretten van Prins Willem III en Maria Stuart, terwijl geschilderde behangsels de wanden bedekten. Ter rechterzijde trof men de eetkamer aan, geheel met eikenhout betimmerd, alles Louis XV. De schilderijen boven de deuren stelden de vier jaargetijden voor. Niettegenstaande aan de overige kamers, 18 in getal, minder zorg was besteed, — de marmeren schoorsteenmantels waren niet fraai, de betimmering ontbrak meestal — waren boven de schoorsteenmantels en deuren overal schilderijen en portretten aangebracht, o. a. in de kamer boven de zaal de portretten van Adriaan van Cuyck van Meteren en zijn echtgenoot Emerentia van Aerssen.

De meeste dezer schoorsteenmantels, schilderstukken en spiegels zijn aangekocht door den heer F. Kol van Ouwkerk te Utrecht, ter plaatsing in zijn woning op de Drift, waar ook de eikenhouten kamer zal herplaatst worden 1).

Achter en aan de oostzijde van het huis stonden een aantal gebouwen, die òf vroeger reeds zijn afgebroken òf, zooals het koetshuis, met het huis tegelijk zijn gesloopt, zoodat thans niets meer herinnert aan de eens zóó fraaie en boschrijke buitenplaats.

Het eenige stoffelijke overblijfsel van de Heerlijkheid Meteren is de prachtig gesneden eikenhouten bank van den Heer en Vrouwe van Meteren in de dorpskerk. Deze is omstreeks 1700 geschonken door Cornelis van Aerssen, die zijn wapen en dat van zijn vrouw Maria Pauw in de kap liet beitelen.

De eikenhouten preekstoel, in welks deur het wapen van de Heerlijkheid 2) is gebeeldhouwd — een lelie — dagteekent

1) Het schoorsteenschilderij uit de zaal werd het eigendom van Mr. M. Kolff te Deil. De schoorsteenmantel van de eikenhouten kamer vond een plaats in het huis in de Maliebaan van den heer van Holthe tot Echten. Enkele moeilijk leesbare namen, op den mantel ingekrast, herinneren aan het verblijf der Pruisische troepen in 1814 te Meteren: Roehler; Steinweg; Porté, Fähnrich im Jäger-Batallion von Renk; von Poyda, Erster Lieutenant im 5ten Inf. Rgt. von Preussen; 14 Januari 1814.

2) Rietstap in voce Cuyck van Meteren geeft als hartschild: in blauw een goud kruis; in voce van Meteren evenwel: een gequartilleerd wapen: 1 en 4 Meteren: in zilver een lelie van rood, 2 en 3 van Cuyck. Van Meurs geeft in: De Ridderschap van het kwartier van Nymegen, ook als kleuren op: in zilver een roode lelie.

van 1746, en de koperen preekstoellessenaar van 1750. Blijkens het opschrift „C. J. Velse anno 1750” is deze een geschenk van den eersten predikant, die te Meteren heeft gestaan na de splitsing van Est en Meteren als afzonderlijke kerkelijke gemeenten.

Wij veronderstelden eerst, dat deze preekstoel, die alleen door een achterdeurtje is te beklimmen, was geplaatst in den tijd toen het op een koor gelijkende achterste gedeelte aan de kerk is gebouwd. Dit is evenwel niet mogelijk, omdat de door A. Schouman in 1759 geteekende en hierbij gereproduceerde afbeelding van de kerk nog het koor vertoont, zoodat het later is bijgebouwd; misschien in 1837, toen van Barneveld de kerk liet restaureeren. In de kerk, zooals deze zich op de afbeelding vertoont, heeft dan vermoedelijk toch een tusschenmuur gestaan, die voor- en achtergedeelte heeft gescheiden. Indien men scherp ziet, blijkt dat het ook niet over de geheele lengte van het gebouw doorloopt. De achterzijde, — de catechisatiekamer of „vraagschool”, zooals de boeren het noemen, is iets lager. De plaat vertoont ons stellig de familie van Aerssen ter kerk gaande; anders zouden de boeren, die er bij staan, niet bijna dubbel buigen.

Behalve deze afbeelding van de kerk te Meteren troffen wij er nog twee aan in het boven aangehaalde werk van A. Schoemaker. De eerste vertoont ons een gezicht op het dorp, dagteekenende uit het midden der 17de eeuw, waarbij alleen de kerk zichtbaar is. De zeer lange spitse kerktoren lijkt absoluut niets, zoodat wij hier stellig niet aan Meteren hebben te denken. Schoemaker heeft zich hier — gelijk elders niet zelden — bepaald vergist, te meer daar het andere prentje van 1607, waarop ook eenige huizen staan, weder een korten dikken toren te zien geeft gelijk aan dien van 1759 en thans. Of de bolvormige spitsversiering op het prentje van 1607 natuurgetrouw, dan wel een versiering van den teekenaar is, is niet uit te maken. In 1759 is er echter niets meer van over.

Van de heerlijke rechten is nog slechts het collatierecht van den predikant der Ned. Herv. kerk overgebleven.

Hiertegenover rust op den Heer de verplichting tot:

- a. een jaarlijksche uitkeering van f 208,25 aan den predikant;
  - b. een jaarlijksche thyns van f 31,50 aan de Ned. Herv. kerk.
- Wanneer deze uitkeeringen zijn ontstaan, is mij niet bekend. Uit processtukken 1) blijkt, dat in 1720 de predikant van

1) Pleidooiboek Hof van Gelre LXXXII (1720—1722), fol. 79 vlg., 296 vlg.

de gecombineerde gemeenten Est en Meteren een tractement genoot van f 500, waarvan f 130 kwamen uit pastoriegoederen en f 370 als supplement door het Kwartier van Nymegen werd verleend. Niet onwaarschijnlijk is het dat, toen men op verzoek der Heeren van Est en Meteren in 1748 besloot tot splitsing der gemeenten, aan den Heer van Meteren als voorwaarde is gesteld, dat hij moest bijdragen in de meerdere kosten, die deze splitsing zou veroorzaken. Op een dergelijke verplichting werd ook reeds in 1720 gewezen, toen van Aerssen aan Meteren een afzonderlijken predikant wilde geven.

Over de bezitters der Heerlijkheid is weinig bekend. Het is zelfs tot op heden niet mogelijk een geregelde lijst der Heeren van Meteren samen te stellen, voorzover zij hebben behoord tot het geslacht van Cuyck.

Het leenregister vertoont een hiaat van bijna 3 eeuwen (1402—1694). Onwillekeurig denkt men aan leenverduistering, zonder dat de leengriffier dit heeft gemerkt. Toch meenen wij, dat in dit geval hiervan geen sprake is, en blijkt deze meening, hoewel vóór de hand liggend, bij nadere beschouwing ongegrond te zijn. Vooreerst vinden wij bij de beleening in 1694 geen melding gemaakt van de betaling van boete wegens gepleegd verzuim, hetgeen er op wijst, dat de vorige bezitters niet in gebreke waren gebleven. Vervolgens blijkt uit de acte van 1400, hieronder nader te vermelden, dat de beleening zou eindigen met den dood van Johanna van Cuyck. De Hertog van Gelre kreeg dus toen weer de vrije beschikking over Meteren en waarschijnlijk heeft hij het daarna als allodiaal goed overgedaan aan een der heeren van Cuyck. Had hij het toen weder als feodaal goed in leen gegeven, dan zouden de leenaktenboeken van deze beleening toch melding hebben moeten maken, vooral in het begin der 15de eeuw. Daarover nu zwijgen deze verzamelingen. En ten slotte meenen wij als afdoend bewijs te mogen aanvoeren een acte van 5 December 1661 ¹⁾, waarbij de zusters van Jonker Adriaan van Cuyck van Meteren overdragen „alle 't recht, actiën ende praetensiën, die haer H. E. G. in qualitate voorseyt op de Heerlyckheyt ende Huyze van Meteren, landen, thienden ende vordere geregtigheden daeraen behorende, gheene uytgesondert, siin hebbende, den oock Ho. Ed. Geb.

¹⁾ Geloftensignaten Deil 1659—1664, fol. 87vo.

Heere Adriaen van Cuyck van Meteren, Colonel, Gouverneur van Worcum ende Loevesteyn in eenen vryen eygendom erffelyck te hebben, besitten ende te behouden, ende comparanten in voorschreve qualitate verteeghen ende geloofden ende vorder met waerschap, affdoeninghe van plighen ende verbandt in conformitate de voorschreven procuratie." Wanneer Meteren met leenplicht bezwaard was, kon moeilijk worden gesproken van „vryen eygendom", de uitdrukking voor allodiaal goed.

Wat nu Cornelis van Aerssen mag hebben bewogen om in 1694 het huis weder in leen te ontvangen? Ik vermoed, dat destijds het bezit van een feodaal goed het aanzien van onze heeren Regenten verhoogde en tot den „bon ton" behoorde. Hij zal dus zeer in zijn schik zijn geweest, toen de griffier hem mededeelde, dat Meteren in 1400 een leen was geweest. Misschien kan hij 't ook nuttig hebben geoordeeld om het leenverband te herstellen, daar hierdoor bij bezwaring en erfrecht andere regelen golden. Er zijn meerdere voorbeelden, dat nog in de 18de eeuw allodiale goederen om die reden feodaal zijn gemaakt. Vreemd klinkt het dan ook in de beleeningsacte van Cornelis van Aerssen d.d. 26 Februari 1694: „gelijk hetselve van outs te leen gehoort heeft" en „soo en als hetselve leen (hem) als naeste leenvolger van Jacob van Cuyck van Meteren aengecomen is." De beleeningsacten zijn gelijkkluidend en werden blijkbaar van elkander nageschreven, zoodat het voor de hand ligt dat de vorige acte is gecopieerd zonder rekenschap te geven, dat de formule hier niet op zijn plaats was.

Pogingen om dit hiaat in de reeks van bezitters der heerlijkheid elders — uit de signaten van Deil, het ridderboek, commissiën, kwartiersrecessen enz. — aan te vullen hadden succes, althans wat de laatste helft der 16de en de 17de eeuw betreft.

Omdat gebleken is, dat de opgaven in verschillende boeken — o.a. De Ridderschap van Nymegen van Van Meurs — niet geheel juist zijn en omdat noch in druk noch in manuscript iets van deze Cuycksche heeren bekend is, hebben wij gemeend, dat dit artikel tevens gelegenheid gaf om aan het slot omtrent deze relatiën een en ander te vermelden. Op volledigheid maakt dit geen aanspraak; trouwens daarnaar is ook niet gestreefd.

Oudtijds schijnt Meteren te hebben behoord tot Malsen, dat in September 1253 in het bezit was van Otto van Bentheim,

die in genoemd jaar al zijn allodiaal goed, boven Asperen gelegen, aan Otto II, Graaf van Gelre, opdroeg, van wien hij het echter weder terstond in leen kreeg 1). Van Meteren vinden wij voor het eerst melding gemaakt in 1265, toen Otto II van Gelre een ruiling aanging met Rudolf de Cock en daarbij de curtis Meteren voor zich uitbedong, denkkelijk omdat hij deze niet kon afstaan aan de Cock, daar hij haar 12 jaren geleden aan Otto van Bentheim in leen had gegeven 2). Bij die ruiling bleef dus Meteren een Geldersch leen, bij den Graaf van Bentheim in leen, en werd van Malsen nog niet gescheiden.

Otto van Bentheim stond kort daarop in 1267 zijn gansch dominium in Malsen aan zijn broeder Egbert af 3). Johan II van Bentheim, Otto's zoon, die de Heerlijkheid Malsen c.a. van zijn oom Egbert, kinderloos overleden, erfde, verkocht deze in 1306 aan den Graaf van Gelre. Meteren kwam nu als dagelijksche Heerlijkheid onder de eeninge en den gerichte van de Tielerwaard 4). Ten gevolge van een splitsing der Heerschap Malsen in 1335 kwam Meteren onder de Bank van Deil en bleef tot aan de revolutie daaronder ressorteeren 5).

Na den verkoop in 1306 is Meteren vermoedelijk in leen gegeven aan de Graven van Cuyck. Wij ontmoeten althans reeds in 1315 Otto van Cuyck als Heer van Meteren, die, voor de 1000 pond tournoois, welke hij van Jan, Koning van Bohemen en Polen, Graaf van Luxemburg, heeft ontvangen, in leengoed heeft aangewezen 100 libratas terrae bij zijn villa (Meteren) in 't Graafschap Gelder 6).

Na zijn dood in 1350 komt Meteren aan zijn neef Johan van Cuyck (zoon van zijn ouderen broeder Hendrik van Cuyck), die hem reeds in 1352 in den dood volgt. De Heerlijkheid Malsen en Meteren — nog steeds vereenigd — komt thans aan den derden zoon, Wennemar, overleden in 1380, waarop

---

1) Sloet, Oorkondenboek, blz. 741; van Spaen, Inleiding tot de Historie van Gelderland III, blz. 315.

2) Sloet, a. w., blz. 861.

3) Sloet, a. w., blz. 877: „totum dominium nostrum in Malsen cum fidelibus, ministerialibus ac omni integritate iuris ejusdem, in Westerholte, in Meteren, et in Wadennoye curtes nostras cum omnibus cultis et colendis.”

4) J. Anspach, De voormalige heerschap Malsen, blz. 8.

5) van Spaen, a. w. III, blz. 341.

6) Dr. J. J. F. Wap, Geschiedenis van het land en der heeren van Cuyck, blz. 259.

zijn zoon Jan van Cuyck de bezitting overneemt ¹⁾. Na diens kinderloos overlijden in 1394 vervalt zijn erfenis, waaronder ook het Graafschap Cuyck, aan zijn zuster Johanna van Cuyck. Bestemd als echtgenoot van Willem van Gelre, bastaardzoon van den Gelderschen Hertog Willem I bij Mechteld van Brakell, schijnt zij zich tegen deze echtverbintenis te hebben verzet. Deze weigering, waardoor aan Willems zoon het Graafschap Cuyck ontgaan zou, kwam haar op het verlies van de helft van Cuyck en Grave te staan, terwijl zij de andere helft weder in leen kreeg. Ook Meteren en Est (Beest?) werden haar ontnomen, doch als een personeel leen teruggegeven, waarbij de souvereiniteitsrechten echter aan den Gelderschen Hertog bleven.

Bij het verdrag van 15 December 1400, waarbij zij van het voorgenomen huwelijk mocht afzien, kreeg zij dus slechts het vruchtgebruik der Heerlijkheid van de dorpen Est en Meteren terug, gelijk blijkt uit den volgenden passus van het verdrag:

„Vort also als die vurscr. miin lieve gen. here van Gelre my in deser dedinge ende overdrage my overgegeven ende beleent heeft die heerlicheit ende hoge gerichte mitten broeken van den dorpen Est ende Meteren, in Tielrewert gelegen, beheltelick mynen vuren. gen. here ende synen erven hoere rechter renten aldair ende voirt den clockenslach ende gemeyne bede ende scatinge, als men in Boemelrewert ende Thielrewert gemeynlic scatt, na inhalt der brieven, die ick dairaff heb van denselven mynen genedigen here, so bekenne ick my dairan nyet vorder te hebben dan miin liifftocht, also als dat na mynen lyve dieselve heerlicheit, gericht ende broken van den vurscr. twee dorpen Est ende Meteren wederomme comen ende vervallen sullen an den voirgen. mynen lieven gen. here den hertoch van Gelre ende Gulich ende an synen erven, in alle der maten dat die van alds tot desen dage toedenselven mynen lieven gen. here ende synen vurvaderen toegehoirt hebben. Ende dit sal dan wesen sonder ennich becrounen, wederseggen off hindernisse miinre erffgenamen off navolgere in enniger wiis etc. 2).

¹⁾ Het Leenregister (kwartier van Nymegen), fol. 242, spreekt o. a. van: „7 mergen lants, 2 hont op den Grasacker, gelegen in den Gerichte van Meteren, tusschen des fursten erve an d'een syde, ende des fursten neve van Cuyck ende Johan Genemanssoon an d'ander syde, ontfangen by Johan van Tyele van Meteren, Ao. 1388”.

²⁾ Nijhoff, Gedenkw. III, No. 233.

Het leenregister teekent dienovereenkomstig een goed jaar later deze transactie op 1): „Die heerlickheyde, hoge richte ende breuken der derpen van Est ende Meteren tot eenen Zutphenschen leene, waeran Johanna van Cuyck, dochter Wenmars, heeren van Cuyck, wort geliiftuchtigt, beheltlick den Hertoge den clockenslach, gemeen schattinge oft bede, renten ende erfale, Ao. 1402.”

Met den dood van Johanna, waardoor tevens de dynastie der Graven van Cuyck eindigde, verviel dus Meteren weder aan den Gelderschen Hertog, overeenkomstig het verdrag van 1400.

De Hertog van Gelre schijnt terstond daarop aan een der bloedverwanten van Johanna van Cuyck Meteren te hebben overgedragen, zonder dat bekend is tot welken tak zij behoorden, of wel dat zij bastaarden waren.

In de nu volgende eeuwen ontmoet men als Heeren een geslacht, dat zich beurtelings Cuyck van Meteren en van Meteren noemt, en welks leden, als behorende tot een riddermatig geslacht, op de kwartiersdagen van Nymegen en de landdagen van Gelderland verschenen. Het voerde het wapen van het geslacht van Cuyck (in goud 2 balken en 8 merletten van rood), gequartilleerd met het wapen van Meteren.

Van de tot dit geslacht behorende Meterensche Heeren ontmoeten wij eerst Johan van Cuyck, die in 1442—1472 in verschillende acten wordt genoemd. In 1442 zegelde hij het verbond der Landschap; in 1460 komt hij op een riddercedel voor; in 1472 sluit hij een bestand met den Hertog van Gelre 2). Hij is vermoedelijk dezelfde als Johan van Cuyck, die in een Lingebrief van 13 Mei 1456 met (zijn zwager?) Gijsbrecht van Haefen (Otto's zoon ex Adelissa van Harwijnen) voorkomt. Deze Gijsbrecht van Haefen, Heer van Loevestein, was 1450 op st. Valentijnsdag gehuwd met Ermgard van Cuyck van Meteren 3). Omtrent denzelfden tijd wordt ook melding gemaakt van een Walburg van Cuyck van Meteren, gehuwd met Otto van Haefen, terwijl een oudere tijdgenoot van hem is Jutte van Cuyck, echtgenoot van Willem Pieck, die in 1443 aan haar dochter Lijsbeth Pieck, huisvrouw van Gerrit van Oyck, een stuk land te Beesd opdraagt 4).

1) Leenregister Nymegen, fol. 242.

2) Van Spaen, a. w. III, blz. 322. 3) Anspach, a. w., blz. 21, noot 1.

4) Leenregister, fol. 349. Deze Elisabeth Pieck komt in de gedrukte geslachtslijst van Pieck niet voor.

Na een paar geslachten is de Heerlijkheid overgegaan op Johan van Cuyck van Meteren, Schepen van Deil, die op de cedel van 1555 voorkomt, doch 10 jaren later als „doit” wordt vermeld.

Van Meurs vermeldt 1), dat Johan van Cuyck van Meteren wordt opgevolgd als Heer van Meteren door Jaspar van Cuyck van Meteren, schepen van Deil, op de riddercedels van Nymegen 1565—1586. Dat hij de zoon was van Johan voornoemd, is misschien juist, doch bleek mij uit geen enkele authentieke acte. Wij vermelden dit, omdat als tijdgenoot van Johan ook op de riddercedels van Nymegen voorkomt een Wennemar van Cuyck van Meteren 2), die in 1555 als „doit” wordt opgegeven en die ook de vader van Jaspar zou kunnen zijn.

Volgens van Meurs had Jaspar van Cuyck van Meteren uit zijn huwelijk met Barbara van Naeltwijck, Johans dochter ex Geertrui van Haeften, twee zoons, met namen Willem en Cornelis 3).

De oudste, Willem, was Heer van Meteren en verscheen van 1578—1598 en van 1609—1620 op de land- en kwartiersdagen 4). Hij was Schepen van Deil, heeft te Meteren gewoond en was gehuwd met Anna Suermond, doch heeft geen kinderen nagelaten. Daarom maakte hij kort voor zijn overlijden op 2 October 1624 5) den 9 Augustus 1624 zijn testament, waarbij hij aan zijn neef, Jonker Johan van Cuyck van Meteren, kapitein, zoon van zijn broeder Cornelis, de Heerlijkheid en het Huis te Meteren c. a. vermaakt.

Na zijn dood ging dus Meteren over op zijn neef Johan van Cuyck van Meteren, die in militairen dienst was en 25 Januari 1605 aangesteld werd tot Kapitein in de plaats van Kapitein Stuyt. Den 3 October 1629 deed hij afstand van zijn kapiteinschap ten behoeve van zijn zoon Adriaan, die, als Luitenant in zijn compagnie dienst doende, het bevel van hem overnam, terwijl den vader zijn leven lang het tractement uitgekeerd zou worden 6). Vermoedelijk beurtelings te Zalt-Bommel en Meteren

1) De Ridderschap van Nymegen, blz. 136.

2) Geloftensignaten Deil 1578—88, fol. 38, vermeldt „7 hont land genoempt Wemmer van Cuycks hof” te Meteren.

3) a. w., blz. 136 en 170.

4) Van Meurs vermeldt niet zijn verschijning van 1578—1598, wel van Spaen in zijn M. S. in 't archief van den Hoogen Raad van Adel. Op de door van Meurs niet geraadpleegde cedels komt zijn naam ook in 1605—1608 voor.

5) Geloftensignaten Deil 1621—1628, fol. 80vo.

6) Zijne Commissies zijn in het bezit van den heer van Aerssen te Zwolle.

wonende, maakt hij te Zalt-Bommel 6 Mei 1641 zijn besloten testament, waarop hij kort daarna sterft 1). Hij was gehuwd met zijn achternicht Maria van Swieten, weduwe van Theophilus Damman en dochter van Adriaan, Heer van Swieten, Kalslagen en 's Grevelsrecht, een der verbonden edelen uit de Ridderschap van Holland, en Josina van Naeltwijck. Behalve zijn hieronder te vermelden zoon Adriaan, had hij een zoon Balthazar, op wien als oudsten zoon de Heerlijkheid overging krachtens het zoo juist vermelde testament, waarin Meteren tot een fidei-commis tot in den derden graad werd gemaakt. Balthazar verschijnt van 1633—1637 op den landdag, in 1637 als Heer van Tuil 2). Daarna begeeft hij zich in vreemden krijgsdienst en wordt 28 November 1637 door Koning Louis XIII van Frankrijk aangesteld tot Luitenant-Kolonel van een compagnie van 100 Luiksche paarden. Blijkens een vrijgeleide, dat hem van Engelsche zijde werd verstrekt, leefde hij nog 6 September 1653 3), doch was 16 Februari 1655 reeds overleden 4). Hij was gehuwd en had ten minste twee zoons: Johan en Adriaan.

Hoewel krachtens het zooeven genoemde testament de Heerlijkheid moest overgaan op zijn oudsten zoon Johan, heeft Balthazar zich hieraan blijkbaar niet gestoord, want bij acte van 18 April 1653 5) verkoopt hij Meteren aan zijn neef Johan van Cuyck van Meteren Adriaanszoon, die deze bezitting vermoedelijk verlangde, om in de Ridderschap te worden beschreven 6). Omdat deze overdracht in strijd was met de beschikking, waarbij Meteren tot een fidei-commis werd gemaakt, heeft zij denkkelijk geene gevolgen gehad 7).

Johan Adriaanszoon zag naar een andere bezitting uit en kocht kort daarop de Heerlijkheid Kerkwijk, terwijl Meteren na den dood van Balthazar overging op zijn oudsten zoon

1) Geloftensignaten Deil 1629—1645, fol. 300 en 366vo.

2) Van Meurs, a. w., blz. 280. Het is vreemd, dat niets te vinden is over zijn Heerschap van Tuil.

3) De commissie van Louis XIII en het vrijgeleide zijn in het bezit van den heer van Aerssen te Zwolle.

4) Geloftensignaten Deil 1646—1658, fol. 236.

5) Geloftensignaten Deil 1646—1658, fol. 190.

6) Het vonnis der Arr. Rechtbank te Tiel is in de war, waar het Johan tot kapitein promoveert!

7) Balthazar had 1 April 1652 (Gel. Sign. Deil 1646—1658, fol. 153) voor 8 jaren zijn gewas te Meteren verkocht aan zijn rentmeester Henrick van Delwynen gent. van der Voort. Dit transport wordt 26 April 1653 geannuleerd.

Johan. Deze droeg de bezitting bij acte van 16 Februari 1655 1) over aan zijn broeder Adriaan en verzekerde 4 Mei 1655 2), dat de procuratie die hij aan Goossen van Cuyck had gegeven om voor hem te handelen, in orde was: „heeft nochmaels geaprobeert alsulcke procuratie ... beloovende daertegens niet te sullen off laeten doen onder 't verbant van syne persone ende goederen”.

Waarschijnlijk heeft Adriaan van Cuyck van Meteren Balt-hazarszoon Meteren tot aan zijn dood, omstreeks 1660, bezeten, en is zijn erfenis ten deel gevallen aan zijn oom Adriaan en zijne 4 tantes. Wij veronderstellen dit, omdat de Geloftensignaten geen melding meer maken van een volgende overdracht en omdat wij 5 December 1661 een acte 3) aantreffen, waarbij de zusters van Adriaan van Cuyck van Meteren Johanszoon afstand doen van alle hunne rechten op de Heerlijkheid, die zij krachtens erfrecht natuurlijk konden doen gelden 3).

Adriaan van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren, Kerkwijk en Drakenburg, volgde dus zijn gelijknamigen neef als Heer van Meteren op. Later erfde hij na den dood van zijn oudsten zoon (vóór 31 Mei 1668) de Heerlijkheid Kerkwijk, waarmede hij 2 Februari 1669 beleend werd, en de Heerlijkheid Drakenburg, waarvan de beleening 12 Februari 1669 plaats had. De laatste Heerlijkheid behield hij, doch de eerste droeg hij spoedig daarop weder over aan Jan de Goyer, die er 12 Februari 1669 mede beleend werd 4). Als Luitenant der gardes, 27 Juli 1627 aangesteld in de compagnie van zijn vader, nam hij in 1629 deel aan de belegering van 's-Hertogenbosch 5), waarop hij spoedig (3 October 1629) tot Kapitein werd bevorderd. 19 November 1643 opgeklommen tot Majoor en 7 December 1645 tot Luitenant-kolonel der gardes, werd hij na het overlijden van Caspar van Treslong 31 Juli 1650 aangesteld tot Commandant van Woudrichem en Loevestein. Deze benoeming schijnt geschied te zijn met het oog op het gevangennemen en houden der 6 regenten door Willem II. Want nog denzelfden dag

1) Geloftensignaten Deil 1646—1658, fol. 236.

2) Geloftensignaten Deil 1646—1658, fol. 241v.

3) Zie de acte in extenso hiervoor, blz. 342.

4) Geloftensignaten Deil 1665—1673, fol. 269, spreekt reeds van Adriaan van Cuyck, heer van Meteren en Kerkwijk, op 31 Mei 1668.

5) Van der Aa, Biographisch woordenboek, laat zijn nog niet geboren zoon hieraan deelnemen.

bracht hij 's nachts (31 Juli op 1 Augustus 1650) de 6 gevangen genomen heeren, waaronder de vader der gebroeders de Witt, naar Loevestein over 1). Hij assisteerde 7 Maart 1651 bij de begrafenis van Willem II, op verzoek van de weduwe. Alhoewel hij dus bij den Prins in aanzien stond, was dit voor de Staten geen beletsel om hem in zijn commando te handhaven, hetgeen reeds de week daarop, 15 Maart 1651, plaats greep. Na 27 Maart 1655 tot Kolonel te zijn bevorderd, kreeg hij 12 November 1658 last om met het tweede „secours” naar Denemarken te vertrekken, waar hij in de volgende jaren de troepen op Funen commandeerde 2). Teruggekeerd op Loevestein, kreeg hij 6 Juni 1665 bevel om de forten in den Helder te commandeeren, en 27 Juli 1665 om zich met de heeren Huyghens en de Witt op de vloot te begeven. Daarna verzochten 9 October 1665 de Gedeputeerde Staten van Friesland en Groningen hem als „generael en cheff haer militie te commandeeren tegens de Bisschoppelyke volckeren”. In 1666 voerde hij weder het bevel over de Hollandsche troepen in het noorder kwartier. Na 29 Maart 1668 nog te zijn aangesteld als „hoofd en superintendent van den kriegsraad te velde”, deed hij als Kolonel en Kapitein vrijwillig afstand van zijn compagnie, in welk commando hij door zijn zoon Adriaan Cornelis den 3 November 1672 werd opgevolgd. Enkele weken daarna, 26 November 1672, overleed hij en werd in het koor der kerk te Meteren met 8 kwartieren begraven. Hij was 29 December 1630 te Rijswijk (afkondiging den Haag 15 December 1630) in den echt getreden met Emerentia van Aerssen, geboren te 's Gravenhage 9 Juni 1609, overleden 28 Juli 1670, dochter van Jacob van Aerssen, Heer van Triangel, President van het Hof van Brabant, en van Maria van der Veecken, en nicht (oomzegster) van den bekenden François van Aerssen van Sommelsdijck.

Uit dit huwelijk werden 7 kinderen geboren, allen te 's Gravenhage, behalve Jacob, die te Maastricht het levenslicht aanschouwde. Het waren 1. Johan (11 Juli 1632); 2. Maria (19 Januari 1634); 3. Jacob (16 Juli 1635); 4. Maria (18 November 1636); 5. Emerentia (22 Juli 1639, aldaar overleden 13 Maart 1645); 6. Adriaan Cornelis (1 October 1642) en

1) Van Dam van Brakel, De oorsprong van Loevestein en Monnikenland, 1856, blz. 57.

2) Van der Aa, Biogr. Woordenboek, verwacht vader en zoon.

7. Joris (George) (20 Augustus 1648). De eenig overgebleven dochter overleed ongehuwd in 1663.

De oudste zoon Mr. Johan van Cuyck van Meteren, Heer van Kerkwijk en Drakenburg, studeerde aan de Universiteit te Oranje, waar hij 1 September 1652 tot I.U.D. promoveerde 1). Uit Frankrijk teruggekeerd, werd hij 6 Februari 1654 in de Ridderschap van Nymegen geadmitteerd, nadat de kwartiersdag 6 October 1653 eerst had gevorderd bewijs van zijn ouderdom en goederen 2). Zijn admissie in de ambtsridderschap leverde ook moeilijkheden op wegens het fixum domicilium gedurende een jaar 3).

Hij kocht, nadat de koop van Meteren niet was doorgegaan, denkelijk om die reden de Heerlijkheid Kerkwijk (bij Zalt-Bommel), waarmede hij 22 Maart 1655 werd beleend: „Die dagelixe Heerlickheyt van Kerckwyck ende die Hoffstad in den dorp van Breucom daer 't huys op gestaen heeft, den meulenwerff ende den windmeulen daerop” 4). Voorts kocht hij verschillende landerijen aldaar 5) en schijnt ook schepen in de Bank van Zuylichem te zijn geweest, alhoewel hij op de schepenlijsten niet voorkomt; 24 Juli 1655 wordt nl. ten overstaan van hem als Schepen een acte gepasseerd 6).

Vervolgens werd hij na de beleening op 18 October 1661 eigenaar van de Heerlijkheid Drakenburg: „dat huys Drakenburch ofte „den Toorne” ende die hoffstadt met den alden bongert, mannen van leen end allen heuren tobehoren, in Tielreweert in den kerspel van Herwynen gelegen” 7).

Hij was ook Schepen van Deil en heeft denkelijk op het Huis te Meteren gewoond, om aldaar de belangen van zijn vader waar te nemen, die door zijn militaire carrière steeds afwezig was. Dit zal wel de reden zijn geweest, dat hij in

1) De promotiebul is in 't bezit van den heer van Aerssen.

2) Van Meurs, blz. 20. 3) Idem, blz. 80 en 81.

4) Leenregister, fol. 300vo.

5) Geloftensignaten Zuylichem 1646—1656, fol. 267—268.

6) Ibidem, fol. 277vo.

7) Leenregister, fol. 195.

Van der Aa en Witkamp noemen het niet. Wel wordt het door den tegenwoordigen Staat vermeld. De gemeenteatlas van Kuiper, kaart „Herwijnen”, kent het wel, doch noemt het „de Poort” in plaats van „de Toorn” en spreekt van „Drakestein” in plaats van „Drakenburg”. Een afbeelding zonder dak geeft Schoemaker, terwijl in de collectie-Verhuell in 't gemeentemuseum te Arnhem ook een prent (met het dak) zich bevindt.

verschillende acten 1) „Heer van Meteren en Kerkwijk” wordt genoemd, terwijl zelfs op de riddercedel van 1665 achter zijn naam wordt gezet „Heer tot Meteren volgens resolutie d.d. 28 October 1664”. Want dat zijn vader tijdens zijn leven hem de Heerlijkheid heeft overgedaan, komt mij niet waarschijnlijk voor, omdat ook Adriaan in denzelfden tijd wordt genoemd als „Heer van Meteren” 2). Hij sterft ongehuwd in 1668 (vóór 31 Mei) 3).

De derde zoon Adriaan Cornelis, 10 October 1656 geadmitteerd in de Ridderschap 4), begaf zich later in militairen dienst, werd 27 Juli 1665 Vaandrig onder den Sergeant-majoor Bont, 5 Juni 1666 Luitenant en volgde den 1 November 1672 zijn vader als Kapitein op. Hij ging 26 Augustus 1673 bij de gardes van den Prins over en sneuvelde in 1676 bij het beleg van Maastricht.

De jongste zoon George (Joris) diende ook als militair. Als Vaandrig aangesteld 25 Maart 1665, werd hij 21 October 1667 bevorderd tot Luitenant, doch stierf reeds in 1674 ongehuwd.

De tweede zoon, Jacob van Cuyck van Meteren en Drakenburg, werd 2 Januari 1677 bevorderd tot Luitenant-Kolonel der infanterie en vervolgens 19 November 1681 aangesteld tot Commandant van Bergen-op-Zoom. Krachtens testamentaire dispositie van 27 Februari 1670 volgde hij zijn vader op als Heer van Meteren en Drakenburg. Laatstgenoemde Heerlijkheid verkoopt hij echter, waarna Dr. Johan van Eck, Burgemeester van Zalt-Bommel en Richter in Tielerwaard, 3 Maart 1678 er mede beleend wordt 5). Hij was gehuwd met Arnoldina van Beaumont, dochter van den Dordtschen Pensionaris Mr. Herbert van Beaumont en Elisabeth de Jonge. Dit huwelijk bleef kinderloos, zoodat na zijn dood in 1694 6) de Heerlijkheid Meteren uit het geslacht der van Cuycks geraakte en overging in handen van zijn neef Cornelis van Aerssen, Vrijheer van Hoogerheyden, en Half-

1) Geloftensignaten Deil 1659—1664, fol. 124 (10 Juni 1662); fol. 161 (24 Juni 1663).

2) Geloftensignaten Deil 1659—1664, fol. 87 (23 November 1661); fol. 124 (7 Februari 1662); fol. 151 (27 April 1663); fol. 153 (7 Juli 1663).

3) Omdat zijn vader 31 Mei 1668 als Heer van Kerkwijk voorkomt. Geloftensignaten Deil 1665—1673, fol. 269.

4) Van Meurs a. w., blz. 287, noemt hem ten onrechte alleen „Adriaan”.

5) Leenregister, fol. 195.

6) Ibid., fol. 242.

Ossendrecht, Heer van Meteren, Triangel en Voshol, geboren te Delft 16 December 1646, Ontvanger-generaal van Holland, Zeeland en W. Friesland, zoon van Johan Baptista van Aerssen, Heer van Triangel, Raadsheer in den Raad van Brabant (broeder van Emerentia, echtgenoot van Adriaan van Cuyck van Meteren) en van Maria Hack, Vrouwe van Hoogerheyden en Half-Ossendrecht.

Het leenregister vermeldt dienaangaande: „De heerlykheit, jurisdictie, met het adelicke Huys van Meeteren, tienden, landeryen, achterleenen en alle verdere ap- en dependentiën van dien, gelijk hetselve van outs aen desen Vorstendom en Graeffschap ten Zutph. rechten, met een pondt goet gelts te verheergewaden, te leen behoort heeft, soo en als hetselve leen als naeste leenvolger van Jacob van Cuyck van Meeteren, heer tot Meeteren, colonel en commandeur van Bergen op Zoom aengecomen is, en heeft 26 Februarii 1694 huldte en eedt van trouwen gedaen Antony Degener voor Cornelis van Aerssen, heer van Hogerheyden en Ossendrecht, ontfanger generael van Hollandt en Westfrieslandt, — vermogens volmacht vóór Willem Pieck, heer van Enspyck, leenman des Vorstendoms en Graeffschaps, en Arnt Quaeckel, leenman van den huyse Weerdenborgh, by gebreck van een tweede immediate Leenman deses Vorstendoms den 24 Februarii gepasseert.” Zooals reeds is medegedeeld, liet hij het Huis restaureeren en de grachten in orde brengen. Over het recht van uitweg van 5 of 6 morgen land te Geldermalsen op den Blankenschen weg procedeerde Cornelis van Aerssen 7 Juli 1706 met Johan Tileman van Meurs 1). Voorts had hij geschil over het collatierecht. Meteren en Est werden destijds door één predikant bediend. De kerkeraad van Est had bij vacature een predikant beroepen, bewerende, dat bij gecombineerde kerken dit bij tourbeurt geschiedde en het thans zijn beurt was. Cornelis van Aerssen protesteerde hiertegen en eischte, dat hem collatie werd gevraagd, hetgeen de nieuw beroepen predikant weigerde. Aangezien reeds vroeger ook verschillende quaestiën hierover waren gerezen, stelde van Aerssen voor, dat, ook wegens andere inconvenienten, de beide gemeenten zouden worden gesplitst, onder aanbod „daertoe wel iets te willen contribueren”. De tegenpartij antwoordde scherp,

1) Registers op het archief van het voorm. Hof van Gelre, door P. Nijhoff (1856), blz. 250.

„dat pryselyck voor impetrant desselfs sorge voor de praedicanten haer gezondheid, maer souden impetrant daertoe meer contribueren als hy besorgde, dat 't voetpat wel wiert gesand,” waarop van Aerssen repliceerde, „dat daeruyt niet kan worden geargumenteert, dat de praedicanten uyt geen andere oorsaecke van Meteren ziin vertrocken als om de quade wegen by 't wintersaysoen, dat er geen santpat tot Meeteren is, sodat indiscretelyck den Heer wort beschuldigt” 1). Het Hof slaat hierop 31 Januari 1721 een accoord voor, waardoor van Aerssen toegeeft om collatie te geven 2). Verder procedeerende wordt 29 October 1721 de kerkeraad van Est in het gelijk gesteld 3). Nadat in 1746 weer een vacature was ontstaan, werd door de Synode in 1748 besloten de beide gemeenten te splitsen, waardoor aan deze geschillen over beroepen een einde werd gemaakt.

Te 's Gravenhage was hij 13 November 1678 gehuwd met Maria Pauw, geboren te Delft 8 Maart 1653, overleden te 's Gravenhage 15 November 1733, dochter van Maarten Pauw en Elisabeth van der Meer.

Na zijn overlijden te 's Gravenhage op 8 September 1728 werd den 1sten Augustus 1729 zijn zoon Cornelis van Aerssen, Heer van Voshol, Hoogerheyden, Aarlanderveen, Meteren, Triangel en Half-Ossendrecht, geboren te 's Gravenhage 21 April 1698, met Meteren beleend 4). Hij was Baljuw van Voshol en Gedeputeerde ter Rekenkamer. Zooals boven is vermeld, heeft hij het werk zijns vaders, die de fraaie bank in de kerk liet plaatsen, voortgezet en denkelijk den preekstoel aan de kerk geschonken.

Uit zijn te 's Gravenhage op 16 April 1719 gesloten huwelijk met Anna Albertina Beyerens van Schagen, geboren 6 Mei 1699, overleden te 's Gravenhage 1 April 1772, dochter van Albrecht Nicolaas van Schagen, Heer van Goudriaan, en Anna van Schagen van Heenvliet, werd 15 Augustus 1723 te 's Gravenhage geboren Albrecht Nicolaas van Aerssen Beyerens; deze volgde zijn vader, na diens overlijden te 's Gravenhage op

1) Pleidooiboek LXXXII (1720—1721), fol. 79vo (Hof v. Gelderland).

2) Reces- en Accoordboek, fol. 107vo.

3) Pleidooiboek, fol. 296.

4) Een oudere broeder, Jacob van Aerssen, 2 November 1687 geboren, was op 18-jarigen leeftijd gestorven. Zijn vader teekent bij zijn overlijden op 12 Februari 1705 aan, dat zij hem deze Heerlijkheid „gedestineerd” hadden.

17 November 1766, op in de Heerlijkheid Meteren, waarmede hij 14 October 1768 werd beleend.

Albrecht Nicolaas van Aerssen Beyeren, Heer van Voshol, Meteren, Hoogerheyden, Geldermalsen en Triangel, Hoogheemraad van Delftland, had zich in militairen dienst begeven. Met den rang van Kolonel commandeerde hij een compagnie der Hollandsche gardes te voet. „4 Junii 1776 ben ik geworden Majoor-commandant van Deventer”, zoo schrijft hij in zijn dagboek en iets verder: „22 Juni 1779 ben ik nevens mijn swager Bentinck Generaal-majoor van de Infanterie geworden.” Zijn admisie in de Ridderschap van Holland werd geweigerd. Als reden hiervoor teekent hij zelf aan: „Het secreet was dat de Prins niet als jibroers in de Ridderschap, en mij niet, wilde hebben. Ik had hem in de jare 1768 (toen hij op een onverwagte wijze in de Majoriteit der guardes was gepasseert?) hartig de waarheyd gezegt.” Hij overleed te Deventer 25 December 1805. Hij is tweemaal gehuwd geweest: eerst met Agneta Sylvius, Vrouwe van Rietwijk, vervolgens te Weersselo 16 Juni 1761 met Josina Bentinck, geboren op het kasteel Schoonheten 14 Juni 1726, overleden te Deventer 23 Maart 1790, dochter van Hendrik Adolf en Mechteld Anna van Welvelde. Blijkbaar waren zij niet tevreden met het door hun grootvader gerestaureerde oude slot, al vond ook de beschrijver in den Tegenwoordigen staat het een „fraai nieuwerwets Heerenhuis”. Zij braken het af en bouwden van 1766 tot 1769 het nieuwe Huis te Meteren en lieten het park en de plantsoenen aanleggen 1). Nadat huis en park gereed waren, legde hij de plantagie aan, die in 1772 voltooid was en begrensd werd door de Meersteeg ten noorden, den zandweg (thans Rijksstraatweg) van Geldermalsen naar Meteren ten westen, den Blankenschen weg ten zuiden en het Hontsgemet ten oosten. Zijn verblijf te Meteren was ook voor de bewoners van het dorp van belang, omdat hij voor behoorlijke communicatie gezorgd heeft. Allereerst is het aan hem te danken, dat Meteren beter met Geldermalsen werd verbonden. Met dit doel sloot hij 2 Augustus 1771 een overeenkomst met den magistraat van Zalt-Bommel om, op zijn kosten, den binnenweg, loopend van het veer over de Linge te Geldermalsen naar en door Meteren, tot aan de brug te bezanden en te onderhouden, op die brug een tolhek

1) Een kaart uit 1772, geteekend door J. J. C. H. Camp, is in het bezit van schrijver dezes.

te plaatsen en daar tol- of weggeld te heffen 1). Vervolgens verbeterde hij de verbinding tusschen Tiel en Meteren, zooals zijn dagboek vermeldt: „1772. In dit najaar en het volgende jaar heb ik de zandweg door den Tielerwaard gemaakt.”

Nadat Meteren en Geldermalsen eeuwen gescheiden waren geweest, vereenigde hij de beide Heerlijkheden weder in één hand. In Maart 1772 kocht hij Geldermalsen van Adriaan Jan van Borssele en werd er 24 April 1772 mede beleend 2).

Het Huis Ravestein met het daarbij behoorende land maakte toen nog deel uit van de Heerlijkheid Geldermalsen. Hij behield slechts de laatste met eenige landerijen, deed Ravestein als een afzonderlijk leen er afsplitsen en verkocht het „als een bysonder leen, voormaals onder de generale beleninge van Geldermalsen gecomprenheert geweest, en alsnu daarvan afgespleten”, aan Jan Bock, die er 12 November 1772 mede beleend werd.

Voor het bouwen van huizen, aanleggen van wegen op eigen kosten, koopen van landerijen en het optreden als gardekapitein schijnt hij veel geld noodig te hebben gehad. Althans ook op de Heerlijkheid Geldermalsen werd meermalen geld opgenomen, gelijk blijkt uit de hypothecaire inschrijvingen in de Leenaktenboeken, waaronder o. a. een som van f 90.000 ten behoeve van Jan Adolph Heshuysen d.d. 5 December 1776. Zijn crediteuren schijnen hem vaak lastig te hebben gevallen en hem processen te hebben aangedaan, zoodat hij spoedig zijne bezittingen te Meteren en Geldermalsen heeft moeten verkoopen. „1784. Heb ik in July — zoo schrijft hij in zijn dagboek — door de nare gesteldheid van tyden en menigvuldige avanies en wederwaardigheden, in mijn persoon en goederen door sogenaamde Patriotten my aangedaan, myne schoone goederen Meteren en Geldermalsen, in Gelderland gelegen, onder de prijs moeten verkoopen. Ik waarschouw myne nasaten om nooit eenige goederen in die quartieren te ambitioneren.”

Kooper werd de Tielsche oud-burgemeester Mr. Maurits Cornelis Pasques de Chavonnes, Heer van Heumen, die er 30 Maart 1785 mede beleend werd. Geboren te Batavia huwde hij, wonende te Tholen in Zeeland, den 20 Juli 1751 te Leiden met Dyonisia Maria Dutry van Haeften, geboren te Zalt-Bommel

1) Registers Archief voorm. Hof van Gelre, blz. 331. Het veer is in 1849 vervangen door een brug. De zandweg is de tegenwoordige Rijksweg. De tol bij Meteren is in 1899 opgeheven.

2) Leenregister, fol. 245 § 2.

21 Augustus 1728 uit het 16 September 1725 te Haeften gesloten tweede huwelijk van Cornelis Dutry, Heer van Haeften, en Maria Antoniusdochter van Niel. Zij overleed te 's Gravenhage 15 Februari 1774, geene kinderen nalatende. Hij hertrouwde met Maria Smits, weduwe van de Sande, die een voordochter Judith Petronella van de Sande had. Deze deed als eenige universeele erfgename van haar moeder op 29 September 1794 afstand van alle rechten op Meteren, nadat haar moeder gescheiden was van M. C. Pasques de Chavonnes (van welke scheiding de acte, 5 Mei 1789 vóór Commissarissen uit den Hove van Gelderland gesloten, 9 Augustus 1794 in het Leenregister werd vermeld). Het is niet waarschijnlijk, dat Maurits Cornelis Pasques de Chavonnes het Huis te Meteren heeft bewoond. Wij weten van hem slechts, dat hij te Leiden woonde en daar in Januari 1792 overleden is, waarop hij 16 Januari naar 's Gravenhage werd uitgevoerd 1). Slechts korten tijd is hij in het bezit van Meteren en Geldermalsen gebleven, want reeds in 1790 liet hij ze publiek verkoopen, op conditiën en voorwaarden, die in het bezit van schrijver dezes zijn. 12 Mei werd alles „ingezet en verhoogt” en 9 Juni 1790 werden de goederen eerst in perceelen (1—31), daarna in massa verkocht aan Thomas van Barneveld voor de som van f 174.000.

Volgens de voorwaarden van verkoop bestond de Heerlijkheid Meteren destijds uit:

1°. „het recht tot het aanstellen, in cas van vacature, van Schout, Collecteur der Verponding, Schepenen, Buurmeesteren, Schutter en Bode, Kerkmeesteren en het recht van vrije Colatie van Predikant, Custos en Schoolmeester aldaar, en voorts in zoodane Rechten, Praeëminentien en Regaliën, als van ouds daartoe behooren.”

2°. de „gestoeltens in de kerk en de begraafplaatsen in het choor.”

3°. de „lheenkamer met de achterlheen, thynsen en hoenders, welke thynsen of hoenders jaarlyks circa bedragen met de erfpachten f 28 — 9 —.

De Heer dezer Heerlykheit trekt voor tractement uit de cedullen van 't verschot jaarlyks f 21 — 14 —.”

4°. „het adelyk of Heerenhuis, zijnde een modern Huis,

1) Reeds vroeger had hij het Huis en de Heerlijkheid Heumen gekocht, waarmede hij 17 November 1770 was beleend (Leenregister, fol. 8).

voorzien van verscheide behangen, boven- en benedenkamers, royale keuken, koetshuis, stalling, mitsgaders tuinmanswoning met bakhuis, alsmede bouwhuis."

5°. voorts een aantal landerijen („Lage moestuin", „Bloemstuk", „Hoogen moeshof", „Beukebos"), alles te zamen „3 morgen, doende in de ordinaire verponding f 12 — 4 —, zijnde van ouds lheenroerig aan het furstendom Gelre en graafschap Zutphen ten Zutphenschen rechten."

De heerlijkheid Meteren vormde met de „plantagie", samen groot 65 morgen, het eerste perceel, waarbij tevens was gevoegd het tolhuis aan de Meterensche brug, met het recht om tol te heffen krachtens octrooi van het Hof van Gelderland d.d. 13 October 1773.

Voorts behoorden tot den koop der Heerlijkheid Meteren de perceelen 2—22, tezamen 102 morgen 2 hond allodiaal goed, gelegen in Meteren en Geldermalsen buiten de plantagie, benevens 4 morgen 6 hond in Neerijnen; ten slotte nog 2 perceelen tienden, w.o. de Cuycksche of Bijsterveldsche tiend. In de generale massa, zooals Thomas van Barneveld deze gekocht heeft, was ook begrepen de Heerlijkheid Geldermalsen, bestaande uit:

- 1°. het collatierecht gelijk aan dat van Meteren;
- 2°. het gestoelte in de kerk, benevens de graftombe, onder voorbehoud, dat de heeren van Borsselen mochten blijven bijzetten;
- 3°. voorts het veer te Geldermalsen op Buurmalsen en het veer op Tricht, beiden leenroerig aan Zoelen; het vischrecht in de rivier de Linge bij Geldermalsen, leenroerig aan Buren, en nog 7 morgen 4 hond allodiaal land, op 't Rot te Geldermalsen gelegen.

Deze generale massa bedroeg in haar geheel 180 morgen, d.i. ongeveer 155 H.A., de morgen berekend à 6/7 H.A. (1 morgen = 6 hond; 1 H.A. = 7 hond.).

De feudale goederen werden eerst 9 Augustus 1794 op zijn naam overgeschreven, nadat de tweede helft van de koopsom betaald was. Voor den vorm vindt men in het leenregister de beleening op denzelfden datum voorafgaan van Balthazarina Johanna Pasques de Chavonnes en Jan Carel van den Upwich, zuster en zwager van den inmiddels overleden vorigen bezitter, als erfgenamen en leenvolgers. Het transport der allodiale goederen had op denzelfden dag plaats vóór schepenen van den hoogen gerichte van Deil door Balthazarina Johanna afva

Pasques de Chavonnes en Jan Carel van den Upwich, wonende te Amsterdam, en Petronella Arnoldina Pasques de Chavonnes, weduwe van wijlen Mr. Evert van der Poort, Ordinaris Raad in den Hove van Vlaanderen, wonende te Middelburg, beiden erfgenamen ab intestato van hun broeder 1).

De nieuwe bezitter, Thomas van Barneveld, was geboren te Amsterdam 12 Februari 1734 uit den 13 Mei 1725 te Amsterdam gesloten echt van Antony van Barneveld (Thomaszoon ex Maria van den Heynekamp), geboren te Amsterdam 25 Februari 1695, aldaar overleden 1 Juni 1775, met Anna Catharina Bouten, geboren te Amsterdam 25 Augustus 1699, aldaar overleden 26 Januari 1790. Hij (of zijn vader) had in den diamanthandel fortuin gemaakt en kwam als jonggezel van 60 jaren blijkbaar zijn ouden dag buiten doorbrengen. Toen hem evenwel, te Zalt-Bommel den heer de Roock moetende spreken, door diens dochter, 25 jaren jonger dan hij, werd opengedaan, heeft Amor hem blijkbaar getroffen. Hij huwde althans daarop te Meteren 14 Maart 1796 met Diederica Hendrica de Roock, geboren te Zalt-Bommel 4 Januari 1759, overleden te Utrecht 19 Februari 1845, dochter van Mr. Gerhard de Roock, Richter en Schout te Zalt-Bommel, en van Hester van Malsen. Uit dit huwelijk werden nog 1 dochter en 2 zoons geboren, over welke hieronder een en ander zal worden medegedeeld.

Nauwelijks in het bezit van zijn Heerlijkheid moest van Barneveld ten gevolge van art. 25 der Staatsregeling van 1798 zich troosten met een aanspraak op pecuniele vergoeding. Zijn bij het Wetgevend Lichaam overeenkomstig voornoemd artikel ingediend verzoekschrift werd echter niet voldoende gefundeerd geacht, waarop hij een meer uitvoerige memorie inzond. Wij vernemen echter niet, of onze Thomas schadevergoeding heeft ontvangen 2).

Na zijn overlijden te Meteren op 17 November 1819 volgde zijn oudste zoon Gerhardus Antoni van Barneveld, geboren te Meteren 22 April 1798, hem op als Heer van Meteren en Geldermalsen. De oudere zuster, Anna Catharina Emmerentia

1) Heerlijke Rechten en Tienden, No. 939 (Rijksarchief 's Hage, Wetg. Coll. 414).

2) Verg. de stukken over deze zaak aanwezig in het Rijksarchief te 's Gravenhage. (No. 939. Wetg. Coll. 414.)

van Barneveld, geboren te Meteren 11 Februari 1797, overleden te Geldermalsen op Ravestein 2 December 1881, is te Utrecht 17 Mei 1815 gehuwd met Edmond Willem van Dam van Isselt, geboren te Breda 20 Februari 1796 als zoon van Mr. Willem van Dam, Heer van Isselt, en Geertruida Elisabeth Nahuys, overleden op Ravestein 9 Februari 1860. Hij was het bekende Kamerlid ten tijde van Willem I en II, mede vermaard om het door hem uitgeruste corps „Jagers van Van Dam,” bestaande voor een groot gedeelte uit inwoners van Geldermalsen en Meteren, dat in 1831 tegen de Belgen heeft dienst gedaan. Vroeger achtereenvolgens wonende op de Kasteelen te Eck en Wiel en Ophemert, kocht hij in 1828 het Huis Ravestein uit handen der van Brakell's. Hij liet het vernieuwen en ging er op wonen, terwijl zijn zwager de heerlijke rechten over Geldermalsen uitoefende 1).

De jongste zoon, Mr. Thomas van Barneveld, geboren te Zalt-Bommel 4 Maart 1800, bewoonde het buiten „de Oorsprong” te Utrecht, waar hij 20 December 1848 ongehuwd overleed.

De nieuwe Heer van Meteren, Gerhard van Barneveld, liet terstond (in 1820) het koetshuis bouwen, dat tegelijk met het Huis is afgebroken. Ook deed hij in 1837 de kerk restaureeren en van een nieuw dak voorzien, hetgeen ons „de eerste lei” vermeldt, die als door een toeval in ons bezit kwam, toen in 1887 de Meterensche toren door den bliksem getroffen werd en deze lei op den grond deed vallen.

Op reis maakte hij kennis met een Engelsche weduwe, Margaret Erskine Campbell, douairière Baron John Gordon, geboren te Cargie (in Schotland) 28 Januari 1794, overleden in Engeland 13 Januari 1867, dochter van Richard en Mary Carrie, met wie hij te Londen 25 October 1836 huwde. 's Winters te Londen wonende, vertoefde hij des zomers te Meteren. Na zijn kinderloos overlijden te Meteren op 19 Januari 1869 kwamen al zijne bezittingen aan zijn zuster voornoemd, aan wie reeds te voren bij acte van schenking, d.d. 18 Augustus 1867, de Heerlijkheid Meteren met $\pm$ 75 H.A. was overgedragen. Deze verkocht Meteren, ter grootte van 76 H.A. 8 A. 14 c.A., bij acte van

1) Anspach, a. w., blz. 34 en 35, laat ook Ravestein toebehooren aan Thomas van Barneveld, doch is hier geheel in de war. De van Barneveld's zijn nooit eigenaren van Ravestein geweest, waren slechts Heeren van Geldermalsen, hetgeen na de splitsing in 1772 door van Aerssen kon gebeuren.

29 December 1870 aan Adriaan François van Renesse, bierbrouwer te Gorinchen, overleden aldaar 20 April 1907, voor f150.000, onder conditie dat het Kasteel en het koetshuis niet mochten afgebroken worden zoolang zij leefde. De heer van Renesse kapte de bosschen en lanen, waardoor hij een groot gedeelte (f 80.000) van de koopsom goedmaakte.

Hierop verkocht hij 12 Augustus 1883 de Heerlijkheid voor f170.000 aan Jhr. Paulus Anne van Beresteyn, oud-directeur der O.-I. Mij. van Lijfrente, geboren te Vechel 21 Juni 1824, overleden te 's Gravenhage 18 Februari 1908, zoon van Jhr. Hugo en Jonkvrouwe Anna de Jong van Beek en Donk, te Batavia gehuwd 6 October 1858 met Eldina Aldegonde Gaymans, geboren te Arnhem 6 Februari 1835, dochter van Jan Joost Christiaan en Eldina Aldegonde Pielat van Bulderen. Deze liet het Huis geheel restaureeren en schilderen en bewoonde het, totdat het den 31 Mei 1892 publiek verkocht werd, verdeeld in 24 perceelen, daarna in massa. Een kooper voor het geheel deed zich niet op; althans een bod boven f143.000, het bedrag, dat voor de perceelen te zamen was geboden, werd niet gedaan.

Hiermede was het doodvonnis, zooals wij tevoren zeiden, over het huis uitgesproken. De „plantagie” kwam in diverse handen, de lanen werden door sloten doorsneden, en aan het Huis bleven slechts enkele landerijen toegevoegd, te zamen 12.67.89 H. A. Dit perceel, waarbij ook de heerlijke rechten behoorden, werd voor bijna f27000 gekocht in combinatie door de heeren Mr. M. Kolff, Burgemeester van Deil, J. W. van Gellicum, ieder voor een derde gedeelte, en G. en A. van Wijk samen voor een derde. Na het overlijden van de heeren van Wijk in 1905 kwamen het Huis en de Heerlijkheid in het bezit van beide eerstgenoemde heeren, die thans nog deze bezitting in eigendom hebben.

Van ultimo Augustus tot medio December 1893 werd het Huis bewoond door den heer M. J. Chevallier, thans Burge-meester van Valburg. Het plan bestond destijds om het Huis aan te koopen voor de christelijke verpleging van bedelaars en landloopers. De koop ging evenwel niet door, daar het benoodigde geld door de Commissie niet bijeengebracht kon worden. De heer Chevallier, die aangewezen was als directeur, vertrok derhalve, waarop het heeft leeg gestaan tot begin October 1895.

Nadien werd het bewoond door den heer J. Ph. Michaël,

die er een christelijke inrichting voor zenuwlijders van maakte. De rentmeesterswoning werd gebruikt voor patienten 3de klasse en kreeg den naam „Genezareth”.

Na het overlijden van de echtgenoot van den heer Michaël (14 September 1902) kwijnde de zaak en werd in den loop van November 1903 opgeheven. Het Huis stond nu ledig, de bijgebouwen werden successievelijk afgebroken, totdat eindelijk in Januari 1907 ook het Huis en het koetshuis werden gesloopt, waarmede een einde werd gemaakt aan de „schoone goederen te Meteren”, zooals de heer van Aerssen ze terecht heeft genoemd, toen hij ze in 1784 verkocht.

De bovenste afbeelding vertoont de voorzijde van het Huis. De onderste, gemaakt 4 Januari 1907, op den dag voordat de slooping begon, geeft weer hoe het aan de achterzijde er uitzag.

FRAGMENT-GENEALOGIE DER CUYCK'S VAN METEREN IN DE TWEEDE HELFT DER 16de EN DE 17de EEUW.

Voor een geslachtstafel der dynasten van Cuyck en Grave verwijzen wij naar het boek van Dr. Jan J. F. Wap: „Geschiedenis van het land en der heeren van Cuyck, 1858.” Deze schrijver eindigt evenwel zijn geschiedenis met het begin der 15de eeuw. Naar de latere leden van het geslacht van Cuyck van Meteren zal men er dus tevergeefs zoeken, zoodat wij meenen de fragment-genealogie, die kon worden samengesteld na raadpleging van bronnen — voornamelijk de Geloftensignaten van Deil 1) — als bijlage aan dit opstel te moeten toevoegen. Het was niet mogelijk alle leden van het geslacht van Cuyck hier te behandelen. Vooreerst zou daarvoor een zeer omvangrijke studie noodig zijn, daar men in de 16de en 17de eeuw overal Cuycken aantreft (voornamelijk in en om Utrecht); en in de tweede plaats was een dergelijk werk te ver verwijderd van ons doel — het beschrijven van het Huis te Meteren en zijn bezitters — om daarvoor zooveel arbeid te verrichten. Wij bepalen ons dus tot het mededeelen der van Cuyck's, voorzoover zij te Meteren hebben gewoond of zich van Meteren schreven.

1) De Dingsignaten van Deil zullen ook wel licht geven over een en ander; wij hebben echter geen gelegenheid en tijd gehad om ook deze door te zien.

Behalve dit geslacht treft men in de bronnen herhaaldelijk „van Meteren's” aan. Het is evenwel zeer waarschijnlijk, dat zij met de Cuycks niets te maken hebben en eenvoudig naar de plaats van herkomst zijn genoemd. Met de Cuycks van Meteren, die ik niet in het familieverband kon rangschikken, worden ook deze van Meteren's medegedeeld.

Het is ons niet mogen gelukken omtrent de oudere generaties de bewijzen te kunnen bijbrengen. Wij konden de opgaven in van Meurs' „Ridderschap van Nijmegen” en bij van Spaen niet controleeren, omdat zij geen bronnen opgeven, en nemen die over, voorzover wij niet konden aantonen dat zij onjuist waren.

Bij het citeeren der Gel(often) Sign(aten) van Deil (waaraan de jaren 1606—1608 en 1614—1620, ontbreken) hebben wij de deelen genummerd, nl. I (1578—1588), II (1589—1605), III (1609—1613), IV (1621—1628), V (1629—1645), VI (1646—1658), VII (1659—1664), VIII (1665—1673).

Aan de hier gegeven geregelde Stamlijst der Cuycks van Meteren gaat bij van Spaen 1) een opsomming vooraf van leden van dit geslacht, zonder dat ook maar in het minst is na te gaan of zijne opgaven juist zijn. Zijne genealogie is te minder betrouwbaar, omdat hij bij de latere geslachten danig in de war blijkt te zijn.

Volgens van Spaen zou de op blz. 346 genoemde Johan van Cuyck gehuwd geweest zijn met eene van Egmont, uit welk huwelijk, behalve een zoon, drie dochters, nl. Ermgard, gehuwd geweest met Gijsbert van Haeften, Mechteld, non te Koningsveld (1528), en Mente, echtgenoot van Johan Vonck van Lienden, weduwe in 1527, geboren waren. Behalve deze personen vermeldt van Spaen nog Goossen van Cuyck, gehuwd met Lysbeth van Doyenburg, en Wennemar van Cuyck, Schepen van Deil in 1498.

Uit het huwelijk van den onbekenden zoon van Johan zouden dan zijn gesproten Johan van Cuyck, hieronder vermeld onder I, Wennemar van Cuyck, Schepen van Tuil 1519—1540, gehuwd met eene de Rovere van Tuyl, en Walburg, echtgenoot van Otto van Haeften, weduwe in 1556.

---

1) Deze genealogie is aanwezig bij den Hoogen Raad van Adel.

I. Johan van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren, Schepen van Deil 1521—1522, Schepen van Tuil 1553, wordt in 1539 aangesteld door het Kwartier van Nymegen om opzicht over de dijken te hebben, voornamelijk te Hemert, komt op de riddercedel van 1555 voor 1), doch is niet verschenen 2). In 1565 is hij overleden. (Misschien is hij een zoon van Wennemar van Cuyck van Meteren, die in 1555 op de riddercedel als dood wordt opgegeven.)

Hij had denkelijk, behalve den door van Meurs opgegeven zoon, nog meerdere kinderen, nl.:

1. Jaspar, volgt II.
2. [Willem], volgt IIa.
3. [Melchior], volgt IIb.
4. [Aert], volgt IIc.

5. [Johanna] van Cuyck van Meteren, overleden omstreeks, althans vóór 1580, want in genoemd jaar, 20 Juni, verkoopt (haar zuster?) Metta van Cuyck van Meteren 7 hont land genaamd „Wemmer van Cuycks hof” te Meteren, gelegen naast het land van Willem van Cuyck van Meteren, als ook al wat zij van Johanna van Cuyck van Meteren had geërfd 3).

6. [Metta] van Cuyck van Meteren, leeft 1580 3).

II. Jaspar van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren, Schepen van Deil 1559, komt voor op de riddercedels van Nymegen van 1565 tot 1586 4). Hij was gehuwd met Barbara van Naeltwijck, dochter van Johan en Geertruid van Haesten, en had stellig 3 kinderen:

1. Willem, volgt III.
2. Cornelis, volgt IIIa.

3. Maria van Cuyck van Meteren, was gehuwd met Henrick Lauwenburgh, Doctor in de Rechten te Aken. Met procuratie van haren man transporteert zij 29 Juli 1625 aan haar neef Johan haar rente van f 18 's jaars ter hoofdsomme van f 300, die zij staande heeft op de goederen te Naaldwijk 5).

IIa. Willem van Cuyck van Meteren, overleden Augustus

1) Van Meurs, blz. 136.

2) Ridderboek 1555 (Rijksarchief te Arnhem).

3) Gel. Sign. Deil I, fol. 38.

4) Van Meurs, blz. 136. De geloftensignaten van Deil, die van 1578 nog aanwezig zijn, vermelden hem niet als schepen.

5) Gel. Sign. Deil IV, fol. 119.

1601 1), was gehuwd met Henrica van Asperen van Vuren, te voren geestelijke dochter te Oudwijk, dochter van Herbert en Josina Pylyser, kinderloos overleden.

IIb. Melchior van Cuyck van Meteren, Schepen van Tuil 1551, komt voor op de riddercedels van Bommelerwaard 1565 en 1570, was gehuwd met Anna . . . , uit welk huwelijk vermoedelijk gesproten is:

1. Johan, volgt IIIb.

IIc. Aert van Cuyck van Meteren, Schepen van Deil 1580 2), op de riddercedels van Bommelerwaard 1565—1578, leeft nog 20 December 1584 3), was gehuwd, volgens van Spaen, eerst met . . . van den Oever, daarna met . . . van Mekeren van Meynerswiick en daarna met Margaretha van Reynoy, die 1 April 1585 nog leeft. Zij geven elkander lijftocht 17 Januari 1583 4). Hij had, behalve een natuurlijke dochter Jenneken, die door Margaretha van Reynoy met een legaat werd bedacht 5), volgens van Spaen een dochter Walravina, die gehuwd was met Hans Henckel, een „sweerdfegerssoon te Solingen”.

III. Willem van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren, Schepen van Deil 6), verschijnt op de landdagen 1578—1598 en 1609—1620. Hij sterft 2 October 1624 7). Uit zijn huwelijk met Anna Suermond liet hij geene kinderen na, zoodat de Heerlijkheid overging op zijn neef Johan, overeenkomstig zijn testamentaire beschikking van den 9 Augustus 1624 8), waarbij dezen evenwel de verplichting werd opgelegd om aan zijn tante Maria, Willems zuster, 3 gouden ringen uit den boedel uit te keeren en f800 in geld, aan zijn beide zusters Barbara en Geertruit ieder 1 gouden ring en f400 en aan zijn broeder Roelof ook f400.

IIIa. Cornelis van Cuyck van Meteren, op de riddercedels van Nymegen 1578—1592, wordt ook vermeld in een acte d.d. 6 Januari 1582 9) en was gehuwd, volgens van Spaen met „eene gemeene persoon”, volgens van Meurs met eene

1) Blijkens een aantekening uit de thans verstrooide verzameling-Royaards van den Ham.

2) Als zoodanig komt hij in 1579 voor in de Gel. Sign. Deil.

3) Gel. Sign. Deil I, fol. 126vo.

4) Gel. Sign. Deil I, fol. 84vo. Zie ook fol. 91.

5) t. a. p. 1 April 1585, fol. 130vo.

6) Van 1596 af treffen wij hem als zoodanig aan.

7) Gel. Sign. Deil IV, fol. 80vo.

8) Gel. Sign. Deil IV, fol. 103vo.

9) Gel. Sign. Deil I, fol. 78.

van Haeften, uit welk huwelijk ten minste 4 kinderen zijn gesproten:

1. Johan, volgt IV.
2. Barbara, vermeld met haar zuster en broeder in 't testament van haren oom Willem.
3. Geertruit.
4. Roelof.

IIIb. Johan van Cuyck van Meteren, Schepen van Tuil 1), komt op de riddercedels van 1614 tot 1620 voor; hij is overleden in 1621, denkelijk omstreeks Maart, omdat hij 3 Maart 1621 zijn testament maakt, „cranck nae den lichame, doch gaende ende staende.” Op de riddercedel van 1621 staat achter zijn naam „obiit”, terwijl zijn zoon Melchior Mei 1621 in zijn plaats is verschenen. Blijkens een acte van 24 Februari 1618 verkoopt hij $\frac{1}{3}$ van 16 hont land op den Voetakker te Meteren, waarvan de andere $\frac{2}{3}$ onverdeeld toebehoorden aan de gebroeders Aert en Dirk de Raeth. Of hij van hen familie was, is mij niet bekend. Van Meurs vereenzelvigt dezen Johan, die geen Heer van Meteren was, met den Kapitein Johan van Cuyck, Heer van Meteren, die wegens zijn militairen dienst niet op de vergadering te Nymegen mocht en kon verschijnen.

Hij was gehuwd met Dirksen. Zooals reeds is vermeld, verhypothekeert zij 6 Augustus 1626 voor f 1200 tegen 7 0/0, over 2 jaren af te lossen, haar „huys ende hoff tot Meteren, daer sy comparante tegenwoordigh is woonende.” Uit een andere acte 2) blijkt, dat dit geld moest dienen om haar zoon uit de gevangenschap te lossen.

Uit dit huwelijk stammen minstens 6 kinderen, allen in het testament van hun vader genoemd:

1. Melchior, volgt IVa.
2. Anneke, gehuwd met Maes Janszoon. Beiden komen voor in de acte van 6 Augustus 1626.
3. Henrick, volgt IVb.
4. Adriaan. Blijkens zijn lossing uit de gevangenschap was hij denkelijk in militairen dienst.
5. Johanna (Jenneken), was gehuwd met Jonker Maximiliaan van den Houte gezegd du Bois. Als weduwe belooft zij 2 October 1630, zich voor haar kinderen sterk makende, een thyns uit het huis, waarin haar vader woonde.

1) Van Meurs, blz. 280.

2) Gel. Sign. Deil IV, fol. 228vo.

6. Johan, leeft nog in 1630.

IV. Johan van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren, als opvolger van zijn oom, was Kapitein der Infanterie (1605—1629). Van Meurs 1) laat hem ten onrechte op de riddercedels voorkomen en verwisselt hem met (zijn neef?) Johan voornoemd IIIb. Hij testeert 6 Mei 1641 2) en is blijkens de opening van zijn besloten testament kort daarna overleden. Uit zijn huwelijk met Maria van Swieten (dochter van Adriaan en Josina van Naeltwijck) zijn ons met zekerheid 6 kinderen bekend, terwijl denkelijk ook Elisabeth tot dit gezin behoorde:

1. [Elisabeth], huwt als „jongedochter van Zalt-Bommel” 28 Augustus 1632 aldaar met Johan Livius, jongman van Leiden.

2. Balthazar, volgt V.

3. Adriaan „ Va.

4. Josina Elisabeth, met hare 3 zusters vermeld in een acte van 5 December 1661 3), waarbij zij hunne rechten op Meteren afstaan aan hun broeder Adriaan. Zij was gehuwd met Baron von Zaelisin, in Polen woonachtig.

5. Anna Margaretha.

6. Cornelia.

7. Catharina, denkelijk dezelfde, die blijkens een notarieele acte d.d. 13 April 1663 te Utrecht haren neef, Jonker Johan van Cuyck van Kerkwijk, tot een rechtshandeling machtigt.

IVa. Melchior van Cuyck van Meteren, wordt door den ambtman van Tielerwaard voorgesteld om te worden beschreven 10 Juni 1612, verschijnt 1615—1622, geadmitteerd, daar hij den militairen dienst verlaten had en zich in het ambt van Tielerwaard ophield, 19 September 1633. Hij verschijnt weer 1633—1649 4). Hij volgde zijn vader op in het leen: „het Hontsgemet” te Meteren 5). In 1651 is hij overleden. Zijn echtgenoot Anna Adriaens verschijnt nog als weduwe in verschillende acten 6). September 1660 regelt zij hare finantiën en maakt

1) t. a. p., blz. 170.

2) Gel. Sign. Deil V, fol. 300 en 366vo.

3) Gel. Sign. Deil VII, fol. 87vo.

4) Een en ander is ontleend aan van Meurs, blz. 185. Ik vermoed, dat hier vader en zoon ook zijn samengesmolten tot één persoon. De admisse in 1633 zal wel op den jongen Melchior betrekking hebben, want zijn vader was toen wel een 60 jaren oud.

5) Leenregister, fol. 243.

6) Gel. Sign. Deil VII, 42vo, 48vo, 50vo, 51.

haar testament 1), als executeurs aanstellende haar schoonzoon Dirk Oly en Adriaan Jans. Wegens haar hoogen ouderdom verzoekt zij tevens niet meer met processen te worden lastig gevallen. Voor het laatst ontmoeten wij haar in een acte van 3 Juni 1663 2). 6 Mei 1668 was zij overleden 3). Met zekerheid zijn 3 kinderen van hen bekend. Hoogstwaarschijnlijk is Melchior, „de jonghste”, ook een zoon uit dit huwelijk.

1. Gosewijn, volgt Vb.

2. Anna, was gehuwd met Jonker Wilhelm van Haeften. Als zijne weduwe verschijnt zij met Jonker Arnt van Haeften, gekozen momber over hare kinderen, den 14 Juni 1652 om land te verkoopen 4). Zij is later hertrouwd met Cornelis Gerardts, met wien zij, vergezeld van Gosewijn, als voogd van hare kinderen Arnold en Johan van Haeften, 6 December 1667 land aan den heer van Ophemert verkoopt 5).

3. Hildegonde, gehuwd met Dirk Jansen Oly. Hij verschijnt het laatst in een acte van 6 Mei 1668 6). Zijn zoon Johan wordt als „erve synes ohems Gosen van Cuyck” beleend met het „Hontsgemet” 15 Augustus 1670.

4. [Melchior], in een acte van 8 April 1641 7) vermeld als „Joncker Melchior van Cuyck van Meteren den jonghste”.

IVb. Henrick van Cuyck van Meteren was reeds overleden 2 October 1630, omdat een acte van dien datum spreekt van „de kynderen van wylen Joncker Henrick van Meteren” 8). Zijn broeder Johan transporteert hem 8 November 1622 alle goederen, die hij van zijn vader heeft geërfd, onder Deil gelegen, staat hem borg voor een opbrengst van f 18 's jaars, en maakt er een beding van wederinkoop bij tegen een kapitaal van f 250 9). Hij was gehuwd met eene dochter van Jan Gerard Lodewijks van den Brugghe, die als grootvader van Adriana in een acte van 22 December 1647 vermeld wordt 10).

Uit dit huwelijk :

1. Maximiliaan. Hij komt in verschillende acten voor.

1) Gel. Sign. Deil VII, fol. 267, vermeldt ook een testament, waarbij haar erfenis in 7 gedeelten toekomen zal aan Adriaan Jansz Cock, Dirk, Henrick Thonicken en Geurtgen Jans Olie, en Geertgen en Jenneken van Beesdt.

2) Gel. Sign. Deil VII, fol. 151. 3) Gel. Sign. Deil VIII, fol. 205.

4) Gel. Sign. Deil VIII, fol. 42vo. 5) Gel. Sign. Deil VIII, fol. 183.

6) Gel. Sign. Deil VIII, fol. 205.

7) Gel. Sign. Deil V, fol. 344.

8) Gel. Sign. Deil V, fol. 35. 9) Gel. Sign. Deil IV, fol. 34.

10) Gel. Sign. Deil VI, fol. 36.

Het schijnt hem niet voor den wind te zijn gegaan, want hij heeft 27 April 1652 ten behoeve van Gijsbert Maes, koopman te Rotterdam, en Laurens van Neck nomine uxoris „overgegeven coop ende verwin van alle syne goederen”, krachtens sententie van het gericht te Deil van 5 September 1651 1). Later woonde hij te Rossum en werd 17 Februari 1676 in de Ridderschap geadmitteerd. Hij komt in 1681 nog op de riddercedul voor en schijnt in de negentiger jaren overleden 2).

2. Johan. Hij is denkelijk omstreeks 1650 overleden, omdat zijn broeder Maximiliaan en zijn zuster Adriana bij acte van 9 April 1650 het $\frac{1}{4}$ van het versterf, dat hem van zijn tante Johanna van den Brugghe was aangekomen, overdragen aan Quiryn de Cock 3).

3. Adriana, was gehuwd met Henrick Willemszoon van Dijk. Zij woonden waarschijnlijk te Utrecht, omdat zij voor Burgemeester en Schepenen van Utrecht op 16 Juni 1647 procuratie geven aan Gillis de Cock, om het versterf van hun grootvader over te dragen 4).

4. Gerard, was soldaat onder de Compagnie van Kapitein Maisonneurs. Bij acte van 9 Januari 1647 doet hij, geassisteerd door zijn oom Jonker Melchior van Cuyck van Meteren, afstand van zijn $\frac{1}{4}$ in het versterf van zijn tante Johanna van den Brugghe 5). Hij is denkelijk spoedig daarop overleden, omdat hij in 1650 niet medeërft van zijn broeder Johan.

5. [Peter] 6), verschijnt in een acte van 28 Februari 1640 7) om land te Zalt-Bommel te waren en geeft 12 Juli 1641 8) zijn oom Jacob van Heusden aldaar procuratie om van zijnentwege aan zijn oom Jonker Johan van Cuyck van Meteren in pandschap en beleening uit te doen een bongard en zaailand te Deil.

V. Balthazar van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren en Tuil, erfde de Heerlijkheid Meteren van zijn vader. Hoe hij aan Tuil kwam, is mij onbekend 9), aangezien het

1) Gel. Sign. Deil VI, fol. 151.

2) Van Meurs, blz. 323. 3) Gel. Sign. Deil VI, fol. 98vo.

4) Gel. Sign. Deil VI, fol. 36. 5) Gel. Sign. Deil VI, fol. 19vo.

6) Hij kan ook een zoon van Melchior of Roelof zijn.

7) Gel. Sign. Deil V, fol. 264.

8) Register van Procuratiën Arnhem (Gemeente-archief).

9) Volgens van Meurs, blz. 280, verschijnt hij in 1637 als Heer van Tuil. In het testament van 1641 wordt hij ook met die qualiteit genoemd.

Leenregister hem als zóódanig niet kent. Voor zijn admissie in de Ridderschap en verschijning op den landdag (1633—1637) heeft hij goederen moeten bezitten, voor welk doel hij denkelijk deze in Tuil heeft aangekocht. Later (28 November 1637) ging hij in Franschen dienst. Hij leefde nog in 1653 en zal vermoedelijk omstreeks 1660 zijn overleden. Hij was gehuwd en had twee zoons:

1. Johan, die in het testament van zijn grootvader werd aangewezen als opvolger in de Heerlijkheid Meteren. Hij is waarschijnlijk dezelfde persoon als Johan van Cuyck van Meteren, wiens toelating in de Ridderschap 20 November 1634 werd geweigerd, omdat hij wachtmeester in de Tielerwaard was. Niettegenstaande zijn herhaald verzoek bleef het Kwartier 15 November 1638 bij zijn besluit volharden 1).

Hij verkoopt in 1655 Meteren aan zijn broeder Adriaan, en is vermoedelijk in Belgie, waar hij zich ophield, vóór 1660 overleden, omdat de erfenis van zijn broeder Adriaan aan den broeder en de zusters van zijn vader ten deel valt.

2. Adriaan, Heer van Meteren van 1655 tot aan zijn dood omstreeks 1660. Zijn goederen erven op zijn oom Adriaan en diens zusters.

Va. Adriaan van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren, Kerkwijk en Drakenburg, Kolonel der Infanterie, erft van zijn neef Adriaan Meteren en koopt de rechten, die zijn zusters er op deden gelden, af bij contract van 5 December 1661 2). Zij maken 27 Februari 1670 hun testament vóór Notaris van Osch te Gorinchem 3). Voor zijn levensbeschrijving en die van zijne kinderen verwijzen wij naar hetgeen hiervoor is medegedeeld. Uit zijn huwelijk, 29 December 1630 te Rijswijk gesloten met Emerentia van Aerssen, werden 7 kinderen geboren:

1. Johan, I. U. D., Heer van Kerkwijk en Drakenburg, geboren te 's Gravenhage 11 Juli 1632, Schepen van Deil (en Zuylichem?), sterft ongehuwd (vóór 31 Mei) 1668.

2. Maria, geboren te 's Gravenhage 19 Januari 1634, sterft jong.

3. Jacob, volgt VI.

4. Maria, geboren te 's Gravenhage 18 November 1636, sterft ongehuwd 1663.

1) Van Meurs a. w., blz. 11.

2) Gel. Sign. Deil VII, fol. 87vo.

3) Gel. Sign. Deil VIII, fol. 313.

5. Emerentia, geboren te 's Gravenhage 22 Juli 1639, sterft aldaar 13 Maart 1645.

6. Adriaan Cornelis, geboren te 's Gravenhage 1 October 1642, Kapitein der gardes, sneuvelt in 1676 bij het beleg van Maastricht.

7. Joris, geboren te 's Gravenhage 20 Augustus 1648, Luitenant, sterft ongehuwd in 1674.

Vb. Gosewijn van Cuyck van Meteren, Schepen van Deil, in welke qualiteit hij voor het laatst 28 Mei 1670 fungeert 1). Hij werd tot de Ridderschap geadmitteerd 26 Juni 1651 en verscheen meermalen op de land- en kwartiersdagen. Als ouderling van Meteren was hij tegenwoordig op de synode te Arnhem van 10 tot 13 Augustus 1653 2). Hij volgde zijn vader op in het leen „het Hontsgemet”, waarmede hij 8 Mei 1652 werd beleend 3). Kinderloos (ongehuwd?) is hij overleden in den zomer van 1670, want 15 Augustus 1670 wordt zijn neef Johan Oly als erfgenaam van zijn oom met het Hontsgemet beleend.

VI. Jacob van Cuyck van Meteren, Heer van Meteren en Drakenburg, erfde Meteren van zijn vader. Hij was Luitenant-Kolonel der Infanterie en commandant van Bergen-op-Zoom. Zijn huwelijk met Arnoldina van Beaumont bleef kinderloos, zoodat in 1694 met hem het geslacht van Cuyck van Meteren, voor zoover ons bekend is, uitgestorven is.

Enkele aantekeningen over personen, die wij niet in het familieverband konden plaatsen en die denkelijk tot een ander geslacht behoorden, geven wij hier, opdat wellicht anderen er hun nut mede kunnen doen.

Geloftensignaten Deil:

1598, 21 September, fol. 85vo. Jan van Meteren koopt land aldaar.

1608, 12 April, fol. 216vo, Jan van Cuyck als man en momber van Mariken Huygh Hendriksdochter verkoopt de helft van een huis te Deil in magescheid haar toebedeeld.

1613, 2 Februari, fol. 145, Catelijn, dochter van Frans van Hullenberch, weduwe Jan van Meteren den jonge, had een zoon gehad, die toen reeds was overleden. Zij protesteert

1) Gel. Sign. Deil VIII, fol. 140vo.

2) Anspach a. w., blz. 22.

3) Leenregister, fol. 243.

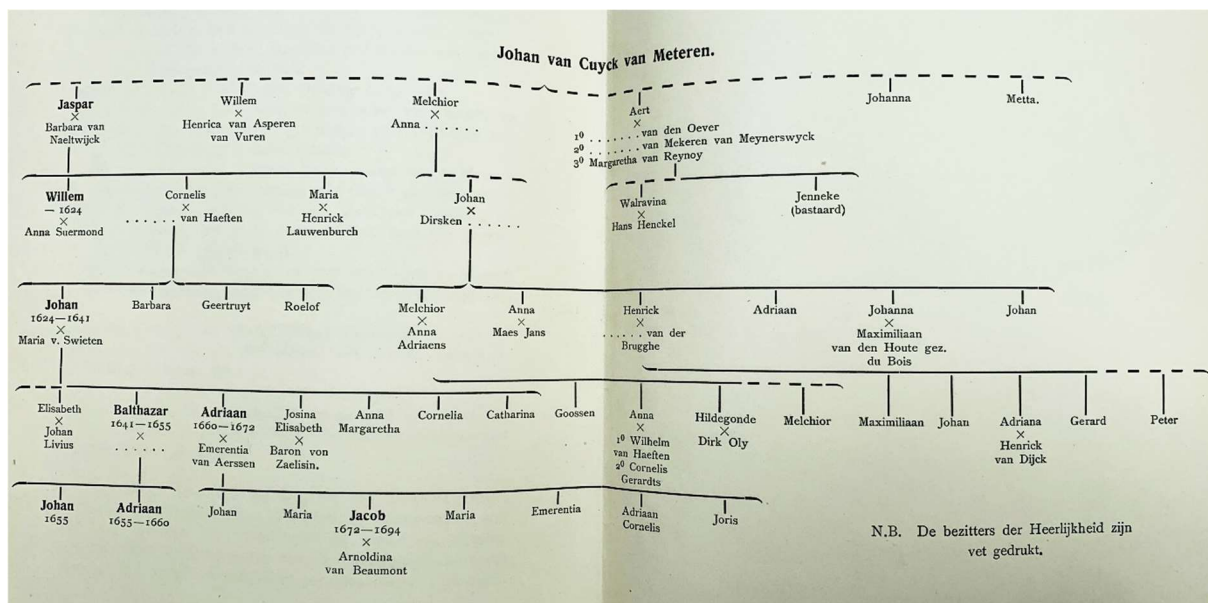

- tegen de invasie door haar zwager Johan van Meteren in een hof, die haar door overlijden van haar zoon toekwam.
- 1614, 24 Juni, fol. 217, Jan van Cuyck Cornelisz. gelooft Henrick Hermans van Wynterswyck een thyns te Deil.
- 1638, 31 Mei, fol. 228, Jan Cornelisz. van Cuyck, burger te Culemborg, geeft voor zich zelven en zijn oudsten zoon Jan aan de kerk te Deil een thyns uit zijn goederen aldaar.
- 1638, 7 Juni, fol. 236vo, Dezelfden en Cornelis, een jongere zoon, verkoopen land te Deil.
- 1642, 22 December, fol. 340vo, Dezelfde compareert.
- 1643, 8 December, fol. 361vo, Willem Jansz. van Meteren en Hubert Jans van Meteren, gebroeders, verbinden hun land aan den Calenberg te Geldermalsen.
- 1646, 6 Juni, fol. 11vo, Lijsbeth Reyers waart land te Meteren ten behoeve van Joffr. Johanna van Cuyck van Meteren.
- 1649, 16 Augustus, fol. 83, Cornelis Jansz. van Cuyck, j. m. te Culemborg, zich mede sterk makende voor zijn broeder Jan te Madrid, gelooft thyns.
- 1655, 6 Februari, fol. 235vo, Jan Jans van Cuyck te Madrid, universeel ergenaam van Jan Cornelis van Cuyck verkoopt land.

Geloftensignaat Zuylichem 1646—56:

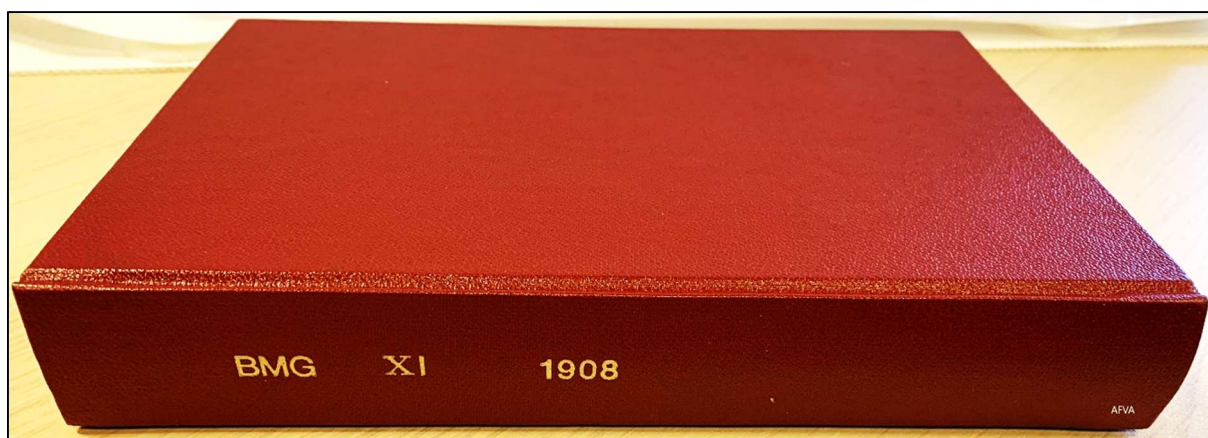
- 1647, 10 Mei, fol. 48, Jan Ariens van Cuyck. nabuer te Delwynen, koopt land.
- 1649, 19 Januari, fol. 92vo, Dezelfde leent geld.
- 1651, 14 Maart, fol. 156, Dezelfde koopt land.
- 1654, 7 Maart, fol. 245vo, Jan Gysbert van Meteren transporteert zijn land te Zuylichem.

Ten slotte vermelden wij nog, dat het Leenregister, fol. 248, rakende het goed Westerholt te Geldermalsen, aan de Linge gelegen, een aantal leden der familie van Meteren opsomt. Daar het Leenregister door de Vereeniging Gelre wordt gepubliceerd, is het onnoodig deze personen hier te vermelden.

BIJDRAGEN EN MEDEDEELINGEN.

DEEL XI.

Acquoy A. F. Verstegen 2022